

Ujabb névsor: hazaérkezett munkaszolgálatos hadifoglyokról

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

III. ÉVFOLYAM 29. SZÁM

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1947 JULIUS 17.
5707 TAMUZ 29.

A Pesti Izraelita Hitközség megtartott nagygyűlése követeli:

**a palesztinai Szabad Zsidó Állam megvalósítását;
Palesztina kapuinak haladéktalan megnyitását;
a Palesztinát megszálló katonai csapatok azonnali
visszavonását**

Palesztina problémájának megoldása, amit a világ zsidósága feszült figyelemmel és nagyon is érthető érdeklődéssel kísér, nem sokáig várható magára. Az UNO által kiküldött Főnyomgyűlés Bizottság munkája befejezéséhez közeledik. Ez a bizottság az igények és szükségletek tanulmányozása során előreláthatólag végigjárja az európai országokat s így valószínű, hogy Magyarországra is ellátogat.

A döntést tovább halogatni ebben a kérdésben nem lehet és nem szabad; ezt követeli a világ zsidóságának nyugalma, a bizonyított palesztinai helyzet megoldásának szüksége, a hontalankodó ottbenn való ellátásának kötelezettsége és nem utolsósorban annak a hatmillió mártírnak emléke, akik azért is szenvedtek magyarálat és azért is lettek ezer gyilkos áldozatai, hogy megmaradt hozzátartozóik nyugodtan hajthassák át a földet.

Ebben a létfontosságú kérdés-

ben a világ zsidóságának hallatnia kell a maga szavát, keményen, határozottan kell kiállnia, hogy a döntő faktorok világosan lássák, melyik utra kell lépniük, az éreltünk hadakozók pedig erősítést kapjanak abban az elszánt megnyilatkozásban, amely a legmesszebbmenő harca is kész Palesztináért.

A Pesti Izraelita Hitközség, amely az ország legnagyobb zsidó tömegének összefogó szerve, ezért látta előkezeltnek az időt arra, hogy megnyilatkozzék az őshaza: a Palesztina-kérdésben és megnyitkoztassa híveit is. Nagyon bölcseken cselekedett, mert csakugyan itt van az ideje. A hang, amely ebben a sorsdöntő problémában megszólalt, messzire zengő és méltóságteljes. De nemesak méltóságteljes, hanem méltó is magához az ügyhöz. A gyűlés pedig, amely hatalmas tömeget mozgalt meg és hozott el a Bethlen-térre, a maga komorságával, súlyosságával igazán imponáló volt! Az ünnepélyes ábrázato-

kon, a meghatott tekintetekben ott tükröződő az ügy nagyságának és a döntés fontosságának tudata.

Megemlítjük, bár egyáltalán nem véljük figyelemreméltónak, inkább az elővetőkre jellemzőnek, hogy miáltal a gyűlésen a kar a Hatikvát, a palesztinai himnusz énekelte a nagygyűlésen feketélő tömeggel együtt, néhány éretlen cionista ifjú okvetetlenkedő, nem adva meg a zsidó nemzeti imádságnak azt a tiszteletet, ami minden himnusz megillet, röpcédulákat dobált. Ez azonban nem zavarta, nem is zavarhatta meg a méltóságteljes hangulatot, amely még akkor is érződött, amikor a nagygyűlés közönsége a tettek felérő határozathozatali komolyságának tudatában szétoszlott.

*

A nagygyűlés a Böcsz Jiszrael zsoltár elénekésével kezdődött, amelyet a dóhányutcai templom kórusa adott elő. Li-

netzky Bernát főkéntor zeneigazgató vezényletével.

A Pesti Izraelita Hitközség ügyvezetője,

DOMONKOS MIKSA

üdvözölte a nagyszámban megjelent közönséget és meghívott vendégeket.

Bejelentette, hogy ez a nagygyűlés kifejezetten az egész világ zsidóságának legaktuálisabb problémájával: Palesztina kérdésével és Erec Jisrael ügyével kíván foglalkozni. Elérkezett a pillanat — mondotta — mikor mindenkinek hitet kell tennie a Zsidó Állam mellett, mely közös ügye a kényszer-táborok népének, Cyprus deportáltjainak és a galut zsidóságának. Figyelmeztette a nagygyűlés közönségét, hogy amikor a Jordán partján építő hős chalucokért és tüskés drótokkal szegélyezett lágerekben színlődő testvérekért kell felemelnünk szavunkat, a nagygyűlésnek azzal a nyugodt méltósággal kell tárgyalnia, amely kifejezésre

Ára 1 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

juttatja minden zsidó embernek Erec Jisrael szent ügye iránt érzett őszinte tiszteletét. (Élénk helyeslés.) Bejelenti, hogy a Pesti Izraelita Hitközségnek, a Palesztina kérdés-

ben elfoglalt álláspontját Stöckler Lajos elnök ismerleti.

Erőteljes éljenzés és viharos taps közepette lépett a mikrofon elé

Stöckler Lajos

a Pesti Izr. Hitközség és az Országos Iroda elnöke, hogy megindokolja a határozati javaslatot. Feszült figyelemmel fogadták a nagytömegű hallgatóság részéről a felszólalását, amelyet „Zsidó Testvéreim!” megszólítással kezdett, majd így folytatta:

— A Pesti Izraelita Hitközség úgy érezte, hogy most, amikor a Palesztina-kérdésben döntést hoznak, hallatnia kell szavát, hallatnia kell követeléseit. A Pesti Izr. Hitközség nemcsak az országnak első és legnagyobb zsidó közössége, hanem az európai hitközségek sorában is vezető szerepet játszik. Elérkezett a pillanata annak, hogy irányt mutassunk nemcsak az ország, hanem Európa hitközségeinek is, s velük együtt kiáltunk oda követeléseinket annak a döntőbizottságnak, amely hivatott lesz a végső szót kimondani. A magyar zsidóság eléggé ismeri Palesztina ügyét. A magyar zsidóság tudja, hogy ott milyen hősiesség építomunka folyik, tudja, hogy a zsidókérdés megoldása a szabad Zsidó Állam megvalósítása. (Éljenzés, taps.) Ebben a kérdésben nincs és nem is lehet véleménykülönbség zsidó és zsidó között. A Palesztina-problémában a világ zsidósága csak egységes álláspontot foglalhat el. Ez pedig nem lehet más, mint a Szabad Zsidó Állam megteremtése, nem lehet más, mint a szabad bevándorlás azonnali megengedése, nem lehet más, mint a megszálló csapatok azonnali kivonása. (Viharos éljenzés.) Ez a világ zsidóságának követelése, alátámasztva az elpusztított hatmillió zsidóval, akikre most is gondolunk kell és akikre támaszkodva, követeljük a Palesztina-kérdés végleges megoldását. (A gyűlés résztvevői egy emberként állnak fel helyükről és egyperces néma csenddel áldoznak a hatmillió mártír emlékének.)

— A Pesti Izr. Hitközség — folytatta beszédét Stöckler elnök — kötelességének tartja, hogy elsőnek emelje fel szavát ebben az egész világ zsidóságát érdeklő problémában. Megtette ezt 1945-ben is, amikor az amerikai—angol Palesztina-bizottság működött ugyan, de semmilyen eredményes munkát nem

fejtett ki. Ma is több mint kétszáz ezer hittestvérünk színlódik németországi deportálótáborokban és Ciprusban is több ezer zsidó elkenyvertáborokban. (Felkiáltások: Szégyen! Gyátlózat!) Ezt az állapotot meg kell szüntetni azoknak a nemzeteknek, amelyek felelősek a helyzetért. Meg kell állapítanunk, hogy mi jóval többet áldoztunk, mint ők együttvéve. Ennek az áldozatnak elégnie kell lennie a mi jogaink érvényesítésére. A táborokban szenvedő több száz ezer ember tovább nem színlódhat, mert ez nem élet emberek számára. Palesztina kapult nyissák meg azok előtt, akik ott akarnak élni, azok számára pedig, akik másutt keresnek boldogulást, az érdekeit hatalmak ugyancsak teremtsék meg az élethelethez. Egyszer már megvolt erre az alkalom, de elmulasztották. Ennek következménye, hogy elpusztult Európa zsidóságának nagyrésze. De mi nem tűrhetjük, hogy a zsidóságot további igazságtalanság érje. Ha igaz az, hogy azok a hatalmak szabadságot és demokráciát akarnak a földön, akkor bizonyítsák ezt be Palesztina felé is.

— A magyar zsidóság nem kíván egyebet, mint egyenlőséget, egyenlő jogokat. Azt kívánja, amit az egyik nagyhatalom egyszer már elismert, de később visszavont. Nem kívánunk mást, mint hogy a zsidóság Erec Jisraelben szabadon élhessen. Az a föld, amely egyszer már a miénk volt, amelyet verejtékkel, odaadással, hősiesség küzdelemmel építettünk és amelyért elődeink és testvéreink életüket áldozták, ismét a miénk legyen. Minden demokratikusan gondolkodó ember kötelessége, hogy ebben a kérdésben világosan állást foglaljon. Itt is köszönetet szavazok a hatalmas szovjetállam képviselőjének, Gromiko nagykövetnek (erőteljes éljenzés és taps), aki a maga nyilatkozatával megmutatta azt az utat, amelyen haladni kell.

— Köszönetet mondok a magyar demokráciának (éljenzés), amely lehetővé teszi, hogy ennek az országnak szabad polgárai szabad véle-

ményüket nyilváníthassák a zsidóság sorskérdésében. A magyar zsidóság egységesen és tántoríthatatlanul áll Erec Jisrael-i testvérei mellett, támogatja őket országépítő munkájukban és kész támogatni minden harcban,

amelyet a Szabad Zsidó Állam megvalósításáért vívnak. (Szűnni nem akaró éljenzés és taps.)

A nagyhatású beszéd után Domonkos ügyvezető felolvasta a következő határozati javaslatot:

Határozati javaslat:

Hitközségünk, mely a múltban és most is Európa legnagyobb lélekszámú közössége, válságos órákban a magyar zsidóság őszinte együttérzését tolmácsolja ma Erec Jisraelben élő testvéreinek. Ezt az együttérzést dokumentálni kívánja azzal is, hogy az Egyesült Nemzetek Különbizottsága elé terjeszti Budapest zsidóságának következő határozatát:

1. Követeljük a palesztinai Szabad Zsidó Állam megvalósítását a Balfour-deklarációban foglalt ígéret szerint.
2. Követeljük Palesztina kapuinak haladéktalan megnyitását, úgy, hogy az odaigyekvő zsidó tömegeknek beutazása lehetővé váljék. Adassék elsőbbség mindazoknak, akik még Németországban, vagy akár más országok kényszerláborában, vagy Ciprus szigetén színlódnak.
3. Követeljük mindazon korlátozó rendelkezések hatálytalosítását, melyek az 1939-ben kiadott Fehér Könyv szerint úgy a palesztinai zsidó építomunkát, mint a bevándorlást akadályozzák.
4. Követeljük, vonassanak vissza azonnal a Palesztinát megszállva tartó katonai csapatok.
5. Követeljük, ne engedjék újabb igazságtalansággal megfosztani fennmaradásának és jövőjének legfontosabb biztosítékától — a palesztinai Zsidó Állam megteremtésének lehetőségétől — azt a zsidó népet, mely úgy a történelemnek, mint a legutóbbi háborúnak legnagyobb és legsúlyosabb igazságtalansággal szenvedte el már eddig is.
6. Igazságot követelünk az oly sokat szenvedett zsidó népek.
7. Hozzon az Egyesült Nemzetek Különbizottsága határozatot, mely legyen végre segítségére a zsidó népeknek, hogy a maga ősi országában, mások sérelme nélkül, — zsidók és arabok közös javára — s az egész civilizált emberiség hasznára, felépíthesse saját államát.

Jelen határozatot tudomásulvétel, elfogadás és követendő példaként eljuttatjuk úgy a Magyarországi Izraelita Országos Irodájának, mint az Autonóm Orthodox Izraelita Hitfelekezeti Központi Irodájának vezetőségéhez oly célból is, hogy az a Nemzetek Szövetsége Elnökségéhez, az UNO Ténymegállapító Bizottságához, a Szovjetunió, Nagybritannia, s az Északamerikai Egyesült Államok kormányaihoz haladéktalanul továbbítsassék.

A nagygyűlés résztvevői a határozati javaslat minden egyes pontját tomboló helyesléssel kísérték. Egyhangulag elfogadták és egyhangulag csatlakoztak a határozati javaslat záradékához is, mely kimondja, hogy a nagygyűlés által elfogadott határozat haladéktalanul továbbítandó, elfogadás és követendő példaként a két Országos Irodához, valamint tudomásulvétel végett az UNO Ténymegállapító Bizottsághoz, az Egyesült Államok, a Szovjetunió és a Brit Birodalom kormányaihoz.

Az ülés rabbiszónak

DR. FISCH HENRIK

kápolnásnyéki főrabbi volt, aki többek között a következőket mondotta:

— Ti Testvéreim, nagyszerű határozatot hoztatok az imént. Isten akaratát követeltétek. Clo-nista szívem minden melegével üdvözlöm ezt a lépésteget. Még közlöm veletek, hogy nem akadtam Németországban egyetlen olyan haldokló testvérünkre sem, akinek ne ez lett volna az utolsó kívánsága: legyen

vége egy darabja a földnek, ahol a zsidó otthon van! Ahol a zsidók sorsa azonos a föld sorsával, ahol neki nem lehet különleges helyzete.

— Isten akaratát, legyilkolt véreink óhaját teljesítették a határozati javaslat elfogadásával. És arra kérlek benneteket, hogy ha jönne olyan idő, amikor nemcsak szólni kell, amikor a problémák megoldásánál nagy teher hárul majd rátok, akkor legyetek emyire egységesek és akkor Isten áldása lesz rajtatok és lesz nyugodt, boldog élete a zsidóságnak, lesznek, sokan lesznek a neveid, átszellemült boldog zsidó anyák és lesznek, sokan lesznek a vidám, gondtalanul kacagó zsidó gyermekek. Adjátok Isten, hogy így legyen.

Ezután a nagygyűlés a Harkiva hangjaival véget ért, amelyet Linetky Bernát főkanonik zeneigazgató vezényletével a templomi énekharmonika kísért a közönség részvételével.

A gyűlés résztvevőinek nagy része a Bethlen-téri templomba vonult, ahol résztvevett a délelőtti istentiszteleten.

Pogányok ellen

Irta: Rónai Mihály András

1.

Bizonyos fejtegeléseimet, melyeket felekezeti nyilvánosság elé tartozónak ítélttem, az *Uj Ember* legutóbbi számában „értelmesnek” találta. Tiszteben vagyok vele, hogy most, amikor alkalmam nyílik a fejtegeléseket logikusan végigfűzöm, kockára teszem ezt a megítélő értékelést. De tudom, hogy ahol értelmesnek találtattam némely premisszát jóhiszeműen nem marasztalódhatik értelmetlenségben sem a végkövetkeztetés, sem a korollárium. S hogy értelmes maradhassek, ezuttal is — fájdalom — vissza kell men- nem valameddig.

Odáig például, hogy Székesfehérváron jártam a minap, szónokaként egy ünnepségnek, melyet Szent István városa annak a háromezer egyisten-hívőnek (pontosabban: kétezert-halvány száz zsidónak és harminc szocialistának) emlékeztetésére rendezett, akit máglyára hurcoltak onnét a pogányok három évvel ezelőtt. Három évvel ezelőtt — és kilencszáz évvel azután, hogy Szent István a pogányokat itt is megkísérelte az egy-isten hitére téríteni.

Emberáldozat füstje kilencszáz év után: soha ilyen kudarcot! A század legnagyobb morális élménye ismét olyan izgalmi állapotba hozott, hogy — amint az emelvényről végigtekintettem a zsúfolt városközi dísztermen — a civil publikumot szinte nem is vettem észre, még mellettem a polgármestert a szemközti a főispánt sem.

Csak a papokat. Fenn, az emelvényen a székesfehérvári zsidó papot, akinek nyáját kilencven, s a kápolnásnyékit, akinek nyáját száz százalékban töltötték. Lenn, az első sorban a megyéspüspököt képviselő kanonokot, a fehérvári plébánosost s a református főesperest — kiknek nyája a gyilkosságot végignézte, illetve, míg amazok két terelték, kétoldalt az utfélen egykedvűen bégelelt.

Engedelmet, hogy leírtam, a mondhatatlanul erős impresszióért. Nem izgalmi akarok; szinte brutális érzékletességével engem izgatott fel a shakespearé-i színpad, a rembrandti kép. Bozsánatot kérek a fő-tiszteltendő és nagytiszteltetű araktól is, kik megjelenésükkel tiszteket töltötték be, s kiket — hiszem — mégoly tiszteltemnek látszó asszociációk sem riaszthatnak el tőle, hogy e tisztüket a jövőben is betölt- sőt: éppen papi ember méltányolhatja leginkább az egész életre szóló megrendülé- semet, mely eredetüktől — a század legdöntőbb morális ét-

ményekért — a Tízparancsolat s az egész bibliai erkölcs időleges bukását, a kereszténység történetének legnagyobb és legeggyetemesebb erejét veszíti vallja. Kétezer év óta az Ördög első teljes diadálát.

Igen: kétezer év óta a fasizmus az első mozgalom, mely — s világtörténelmi jelentőségét és páratlan tömegvonzását épp ez teszi — az Irás parancsa ellen nem csupán cselekszik (azt megtették előtte is sokan), hanem az Irással Ellenírást szerez szembe, mely tanításának tengelyébe nyíltan állítja az emberi (ha úgy tetszik: az anyagi) helyett az ördögöt, s többé nem zabolázza, hanem elszabadítja, sőt divinizálja az emberben lakozó Gonoszt. Hogyne kelt volna egyetemes újjongás, mikor kétezer év óta először hangzott fel a szózat: „Ember, büszke lehetsz ezentul mindarra, amit eddig magad előtt is szégyeltél s le is tagadtál; azt szégyeld inkább, hogy kétezer évig elfojtottad magadban azt, ami benned a legkülönb, csak mert szégyelled magad egy bogaras, vöröszakállú, megfeszített kis zsidó sovány árnyéka előtt!” A kapitalizmus és ellenforradalom, mely mindaddig organikusan bär, de csak cselekedeteiben volt bestiális, a fasizmusban végre kiűzte magából a maga mitosszá magasztosított erkölcs- tanát is, mely felmentette attól a fáradságtól, hogy cselekedeteit legalább színre-szemre egy megdönthetetlennek hitt elikai rendszerrel egyeztettesse; mi- helyt tehát a transzcendens világot is ilyenformán „saját rezsibe” vette át, legott utolsó kis külső és belső feszültségeitől is megszabadult. Betálatatlan perspektívák nyíltak meg előtte: kétezer év óta először veregették meg barát- ságosan az Apokalipszis lovai- nak nyakát.

Ha még hozzáveszem a technikai fejlődést, hogy az emberáldozat füstjének ezuttal immár módja volt gyárkémény- ből bodorodnia az ég felé —

hát bizony, Szent István városából Szent István művére kilencszáz év után visszatekint- vén: soha ilyen kudarcot! Am- bár...

Mihelyt Szent István városát — azzal a névvel, mellyel a fasizmus szívesebben illelte — Ottokár püspök városának nevezem, mindjárt nem is olyan kiétel a kép, nem is kudarc a kudarc. A szent kudarcot vall- hatott — de nem a püspök.

Székesfehérvári emlékoszlop- nán egy figyelemreméltó mon- datát olvastam: „Azért jöttem, hogy tüzet hozzak a világra; és mi mást akarok, mint hogy égjen?”

2.

Hát égett.

Annak a mokánykis ember- nek például, akivel a fehérvári ünnepségen találkoztam — a a hívek nélkül maradt kápol- násnyéki kerületi főrabbinak — huszonhárom családtagja égett el benne, amint annak a könyvecskének elején olvasom, melyet a kezembe nyomott. A könyvecske egyébként — mely- ben dr. Fisch Henrik főtisztel- lendő ur a legújabbkori mag- yar történelem néhány leg- fontosabb okmányát fűzte egybe s helyezte a nemzet asztalára — abban jeleskedik, hogy szálanként mutatja fel a rőzsét, melyből Magyar- országon hetszázezer embernek sikerült máglyát rakni: parla- menti naplóból kimásolt szó- szerinti szövegekben közli a magyarországi keresztény egy- házfőknek a zsidótörvények felsőházi tárgyalásán elhang- zott beszédeit, Serédi Jusztí- nián, Ravasz László és Raffay Sándor történelmi szónoklatait.

Az okozati összefüggést e főpapi rőzsészálak és a máglya közt kimutatni oly könnyű volna s oly hatálos, hogy szinte olesó. A könyv előszava rá is mutat, hogy ha e beszé- dekben akár semmi más nem is foglaltatnék, mint az a mindannyiszor visszatérő kurta pár szó, hogy „a törvényjavas- latot elfogadom” — annakide-

jén ez már magában is bősége- sen elegendő volt ahhoz, hogy e főpásztorok minden híve nyugodt lélekkel tudhassa ma- gát jó kereszténynek, valahány- szor az Ördög inselkedésének enged. Az Ördög mögött ott álltak Isten szolgálói hamis ta- nuk gyanánt, előleges feloldo- zást adva minden elkövethető bűnre: még a legnagyobbra is, a Szentlélek ellen valóra, mely tudvalóval az egyetlen, mely nem bozsánatos. Pedig az ő őseik voltak ama szigorú haj- dani papok, kiktől Dante a purgatóriumi erkélyen még azt is feltette, hogy bizony „...szó- szokról fogják prédikálni A rossz flórenci nőknek a tilat- mat, Keblük bimbóstul mulo- galva jární.”

L'andar mostrando con le poppe il petto!... E finnyás szigortól ó, hová sülyedtek az utódok! Nincs kedvem, de jo- gom sines kényeskedve cifráz- nom itt: ami körmönfont ha- zugság, ami eltökélt rabulisz- tika, ami cinikus szofizma, ami sunyi uszítás, ami történelmi hamisítás, politikai cigányko- dás, vallási bűn, egyházi szak- rilégium, papi árulás és köz- emberi alávalóság, az e felső- házi beszédekben — hogy a prchászki stílus egyetlen egyéni fordulataival éljek — mind „gazba szökken”; s az egészet valami minősített utálatossá- gal vonja be az a roppant ko- netesen, de annál gépiesebben szemforgató hipokrizis, mely e beszédek szerzőinek majdan az egyháztörténet legnagyobb, de egyben leggyűlöltőbb farize- usainak rangját szerzi meg.

„Majdan” és „egyháztör- ténet!”

Hisz' ezért nem volt mit ia- deznom, mikor az iménti — egyházfőokról szóló bizony páratlanul súlyos — szavakat leírtam. Tudom, hogy egyházuk történetétől is majdan megkap- ják ugyanezeket a szavakat; s antely egyházban nincs index, ott is majd kreálnak, egyene- sen csak azért, hogy e néhány beszéd istenfélő keresztény em- ber számára a jövőben tilalmas olvasmány legyen. (Nem szólva a nemzeti történelemről, mely az ország sülykedését reprezen- tatív formában majd rajtuk mérheti meg.) Magukat a szó- vegeket fölösleges is hüvelykez- nem. Megállapíthatnám tán a fokozatokat: hogy a legtöbb skrupulussal mindazonáltal Raffay Sándor, a legkevesebbel Serédi Jusztinián látszik bihe- lődni, s hogy mindhármuk kö- zül Ravasz László beszéde — e protestáns kötösű Bourbon- gyónlatának szónoklata — a legkulturáltabb, tehát legördö- gibb. Megállapíthatnám, hogy a

VIGYEN MAGÁVAL
NYARALÁSRA IS EGY JÓ KÖNYVET
Dr. LANGER NORBERT
ÖTNYELVŰ KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁBÓL

ANDRÁSSY-UT **58**

Előfizetési díj csak
HETI 2 FORINT!

Beiratkozás bármikor. Naponta cserélhet.

De minek? Nem ez a fontos, nem ez a lesújtó.

Az írástudó árulásának látványa a lesújtó. Hogy amikor az Ige európaszerte Thermopylában állt s a barbárok rohamával szembe csak a maga leonidászi erkölcsét szegezhette — hogy nálunk akkor támadt az Ige hirdetőiből egy elhatalmasodó csapat. Hogy a magyar Thermopylában harc sem volt. Hogy amíg a francia, a spanyol, sőt a német katolicizmus s például a norvég protestantizmus történelmének legszébb, leghitvallóbb lapjai íródtak, addig minélunk a *Jó papok még a Tízparancsolat köztábláit is összetörték — de nem mozesi, szent haragjukban a pogányságra visszahulló nép örömláncát láttán, hanem éppen bátorítandó a táncot, sőt hajszál híjján maguk is táncperdülőben.* Költők lamján, emberek idegzetén világszerte zengett a har; a század legnagyobb morális élménye csak nekik — Lélek és Morál specialistáinak — ne hatott volna bűnükig? A keresztény gondolat nagy filozófiai utját, mely a keresztet hányó nékike naiv hitétől a bergsoni intuiciótudatos hitéig szárnyalt el, visszafelé porogtatt gyorsított filmként csinálták végig — vissza egészen a táltosokig. S hogy miért?

Csak azért és semmi másért, mert — akár tudatosan, akár nem — világiak vezetéséből világiak vezetésévé lettek. Julien Benda a klasszikus egyházatyák tollára méltó elemzésével s dokumentációjával szolgál e végzetes folyamatnak, amely nálunk pláne csaknem oly súlyos formát öltött, mint a cárok theokratikus Oroszországában, ahol a maga posztján minden pápa ex officio egysemelemben Atyuskának politikai képviselője is volt, mint afele reverendás helyi párttitkár. Ki emlekezett volna már Szent Ágostonra mind e rossz papok közül, kik a kemény ágostoni télt — *multitudo non est sequenda* — nemcsak sulba lökték, hanem éppenséggel átköltötték, pontosan a visszájára fordítván? S ki értette meg közülük — úgy, mint egykor Fénelon vagy Bossuet —, hogy „a funkciójukhoz illő magatartás jele éppen a népszerűtlenség, mely a világiak részéről kijár nekik”? (Elvárak annyi eleganciát — komolyabb szóval: *jólízünet* — e rossz papok rossz ügyének eselleges mai védelmezőtől, hogy ez utóbbi mondatot ne a mai időkre transzponálják, hanem oda, ahová valóban illik: a közelmúlt. Arra a közelmúlt, melynek papjai oly végzetesen fordították el szemüket arról a Jézusról, aki a pilátusi hatalommal való szembefordulást s a vesztét üvöltő *multitudo* előtti népszerűtlenséget minálunkig, a vértanúság elszívásáig is vállalta.)

Mondhatnám persze mindekre — ha szempontjain praktikusak volnának, s nem morálisak

—, hogy: nem baj. Hisz' valamire jó volt azért ez is. Nem baj, még az sem baj, hogy Mindszently a primás: az a fontos, hogy a magyar köztársaság az egyházi birtokok szekularizációjával intézményesen biztosította a római egyház lelki hatalmát és megújíthatóságát. A tapasztalat kemény volt — de elszakadtak végre (hol erővel, hol szépszerével) a szálak, melyek nálunk az emelkedésre s mások felemelésére rendelt egyházat egy süllyedező s jórészt el is süllyedt világi hatalomhoz kötötték. „Minden a jóra munkál” — mondja az Írás és Szent Ágoston hozzáteszi: ... *etiam peccata*... „Még a bűnök is.”

3.

A vértanúk ünnepén, ott Székesfehérváron, magyarságról és szocializmusról beszéltem tehát. „Itt élned s halnod kell” — idéztem páthosz nélkül; soha ily barátság, ily közel nem éreztem a költőt, ki ott született a szomszéd Kápolnásnyéken, s kinek glimnáziumi emléktáblája alatt a városházára jövet elhaladtam. És soha tán ily meghittlen nem éreztem a munkásmozgalom meleg, csöndes, hősi emberségét, mint amikor az ünnepség után megszorítottam Pápay Ferenc asztalos kemény, öreg kezét. Aki az emberáldozat füstjét okádó kémények alól egymaga került haza a hátszánt háromezrekkel együtt elhurcolt harminc bátor fehérvári proletár közül. Aki igaz keresztény, Krisztus hű báránya volt, mert nem követte *Jó pásztorait*.

...Ó, eszébe ne jusson senkinek, hogy mind e megállapításra — csak mert *extra Ecclesiam* hangzik fel — illetéketlennek nyilvánítsam! (S ne keresse rajtam a debreceni főrabbit se, akit — ha akár Kun páterrel kapcsolatban is, de csakugyan kiejtette volna a szavakat, melyeket az *Uj Ember* most idéz — szintén rossz papnak kell tartanom. Rossz papnak, ugyanazzal a szigorú, morális mértékkel, amellyel fentebb másoknak mértem; s teljesen figyelmen kívül hagyva azt a praktikus „mentésget”, hogy az ő szavai — másokéval ellentétben — végzetes következményekkel nem járbáltak, már a körülmények

természeténél fogva sem. (Nem: nem vagyok illetéketlen. Nem: csak azért nem, mert sosem hártoltam el e jogcímen semmi kritikát — a fentieknél ezerszer súlyosabhat s bántóbbat sem —, amely viszont extra *Synagoga* hangzott fel annyiszor, s nem is csupán egynemely papi gesztióval, hanem egyenesen a vallás tanításával szemben. A kompetenciát mégsem innen, hanem — kellő alázattal — Spinozából, Marxból, Bendából, a bibliai prófétáknak s az evangéliumi apostoloknak lelkéből jelkezzel nagy zsidó moralistákból veszem, kik megtanítottak rá, hogy az igazságosság dolgában a zsidó mindaddig kompetens, amíg be nem töltötte mindmáig sikertelen történelmi hivatását, hogy a pogányokból keresztényeket csináljon.) Nem zsidókat, mert hisz a prozelita-missziót nem ismeri. Igaz viszont, hogy akadna elég dolga némely zsidókkal is, hogy zsidót csináljon belőlük... Végül: pedig: nem hinném, hogy a kereszténység iránt tisztelettel kéne tanulnom bárkitől is. Nagy mesterek oktatnak erre: nem utolsóként maga Dante is, kinek e mélységes tisztelet nélkül aligha sikerült volna egyetlen rimét is lefordítanom. S az Evangélium nagy költészetéhez sem vagyok befűlő: amaz Evangéliuméhoz, melynek „örökké élő principiumaihoz” a jakobinus Herriotnak az a könyve próbálta legutóbb „visszavezetni a világ lelkiismeretét”, melyet épp az *Uj Ember* legutóbbi száma méltat igen szépen, ha mindenesetre el is haligatván fordítójának e cikk fölött olvasható nevét.

Mindabból következik, hogy nem én tehetek róla, hanem épp e bennem élő tisztelet, ha *Serédi Jusztiniánt*, sőt még *Mindszently Józsefet* is mindegyre *Szent Ágoston*, *Aquinói Szent Tamás* és *Paulai Szent Vince* mértékével mérem; ha — frívóbb szóval — mind e *Serédi* és *Mindszently* névem még mindig e hatalmas igazak hiteléből élek.

Elfogyasztaniok e hitet persze még nekik sem sikerülhet, ha megannyit tesznek is érte. Ami nevezetesen Mindszently Józsefet illeti — aligha cáfol rám a történelem, ha primásságát nemzeti csapásnak, sőt mindennekelett az egyházat érhető legnagyobb csapásnak tartom. Ez

a primás olyan feladattal került szembe, melynek megoldása a magyar egyháztörténet legnagyobb alakjává tette volna: olyan pogánysággal ugyanis, amelyhez foghatót Európának e pontján utóljára Szent István talált. S ez a primás — egy korban, melyben (mint a mostani pápa még mint bíboros legátus épp Budapeszten mondotta) „senkinek sincs joga közpészterűnek lenni” — nemcsak olyan ember figuráját mutatta, akinek szempontjait s egész egyéniségét a roppant szituáció méretei s kiállításai szemmel láthatóan meghaladják, hanem éppenséggel olyan pásztorét, aki ezen az emberáldozattól füstös terepen pásztorbotját Vata és Koppány végképp elfajult utódainak nem megtérítésére, hanem bátorítására suhogtatja. A magyar nemzeti történelméről: nem is szólva, nem hiszem — s bocsánatot kérek, de elnézek most egy pillanatra az *Uj Ember*-nek a pillanatnyi egyházi felsőbbség előtt szükségképpen meghajló sorai fölött —, nem hiszem, hogy akadjon majd egyházi történetírás, mely *Mindszently Józsefet* felmentse végzetes mulasztásainak s éppily végzetes eseményeinek iszonyu súlya alól.

Végzetes... Súlyos a szó, de talán most megkönnyül. S ha így lesz, csupán *XII. Piusnak* lesz köszönhető, kinek legutóbbi megnévtetése — mert annak kell tekintenünk az *Osservatore Romano* minapi döntő cikkorozatát — jelenti a reményt.

Roma locuta, causa finita: ez a pápa, úgy látszik, nem akar kisebb lenni a feladatának, amelynek megoldása a legnagyobb pápák sorában is alkalmasint a legnagyobbá teheti. Nem tudom, jól látom-e, de úgy látom, mintha Rómában észrevették volna az emberiségnek azt az állapotát, azt a kétezer év óta először általánossá nőtt pogányságot, mely az egyház pásztori misszióját kétezer év óta a legnagyobb feladatra hívja el. S (Della Torre gróf cikkeiből ki-tszezőleg, észrevették tán azt is, hogy az ellenség nem balfelől áll, tehát nem azoknak a marxista mozgalmaknak becsületes laicizmusában, amelyek nem állítottak Krisztus ellen Antikrisztust, hanem a Tízparancsolatot jöttek betölteni, s tán épp a Biblia metafizikájához teremtették meg a méltó és egyetlen fizikát. Az ellenség — amint most, úgy lehet, észrevették — jobbfelől áll: kétezer év legördögibb herézésében, amely kétezer év óta először vetette ki az emberek leikére egy *uj Biblia* hálóját, „Ich hab' mein Sach auf's Nichts gestellt”: a stírneri Ördögét.

Ha valamitől, úgy eskis ettől a római szótól reparálódhatik idővel nálunk is a mindszentlyi kártevés — nem a mi javunkra, hanem elégtételére az Atyának, qui est per omnia saecula benedictus.

PALESZTINÁBAN

**kereskedelmi képviseletet
akar elhelyezni, vagy szerezni,
árut akar elhelyezni, v. árut akar beszerezni,
információt akar beszerezni,
ingatlanot óhajtni venni, vagy eladni,
már meglevő ingatlanát kezelten óhajtni,**

„Palinoff“ Information- and Commercial Office * Tel Aviv, P. O. B. 735.

ugy forduljon bizalommal az alábbi címre:

Amit meg kell tanulni!

Irta: SÓS ENDRE

I.

Nagyon érdekes beszédet mondott a helvennégy esztendő Stephen S. Wise, a világhírű newyorki rabbi, az amerikai United Jewish Appeal legutóbbi összejövetelén.

Az amerikai zsidósághoz — ehhez a nagyon gazdag rétegekkel rendelkező zsidósághoz — szólt. Nyersen. Öszintén. Kertelés nélkül. Úgy, ahogy 1917-ben kell.

II.

Stephen S. Wise arról beszélt, hogy 1932-ben — tehát egy évvel a hitlerizmus előtt — elküldte megbízottját a német zsidóság vezetőihez.

100 millió márkát kért a tehetős német zsidóktól a szervezett kivándorlás lebonyolítására.

Nem kapott ennyit. Nem kapta ennek az összegnek a felét sem. Megbízottja üres kézzel távozott.

III.

Mit válaszoltak a német zsidóság vezetői Stephen S. Wise megbízottjának kéréseire és intő szavaira?

Azt felelték:

— *Uram, mondja meg Stephen S. Wise rabbi urnak, hogy ne törődjék velünk! Foglalkozzék inkább a lengyelországi és magyarországi zsidókkal! Mi elintézzük magunk is a saját problémáinkat! Benünket nem kell félteni!*

Volt olyan német zsidó is, aki arcába nevetett az amerikai delegátusnak és így szólt:

— *Bocsánatot kérek a kifejezésért, de örültek kérhetnek csak tőlünk 100 millió márkát!*

Csupán Georg Bernhard, a *Vossische Zeitung* főszerkesztője, látta tisztán a helyzetet.

— *Igen,* — válaszolta az amerikai zsidóság kiküldöttjének — *gyors segítségre lenne szükség! Hitler uralomra került! És akkor a német zsidóság elpusztul!*

IV.

„Örület”-nek bélyegezték egyesek a 100 millió márkás kérést.

De... De Rath német követségi tanácsos párisi meggyilkolása után — amikor engedelmessékedni kellett a kényszernek — a német zsidóság lefizette a rárótt 1 milliárd bírságot.

V.

Ebből az 1 milliárd márkából egyetlen német zsidónak sem volt haszna!

De a megtagadott 100 millió márkából, amelyet az amerikai zsidóság kiegészített volna, tízezer és tízezer zsidó keltett volna utra Palesztina felé!

Az 1 milliárd márka önkéntes lelevésével pedig olyan alap teremthető volt, amely lehetővé teszi talán a német zsidóság felének megmenekülését!

VI.

Stephen S. Wise abból az alkalmából ujtotta fel a német esetet, hogy kissé nehezen gyűl össze az Egyesült Államok zsidósága körében az a 170 millió dollár, amit Henry Morgenthau irányzott elő a világ inséges zsidóságának megsegítésére és Palesztina céljaira.

Az amerikai zsidóság, amelyet elkerült a háború közvetlen közelsége és a fasizmus járványa, úgy kezd ma beszélni, mint a német zsidóság beszélt 1932-ben.

Pedig az amerikai zsidóság sem lehet ezerpercentsen biztos. Elvégre a *Tőke és a Munka világháborújában az összeomlástól tartó tőkés gazdasági és társadalmi rend bármely pillanatban előráncigálhatja — figyelemelterelő hadművelete céljaira — az antiszemitizmus maszlagát, amint ez a múltban már ismételtelen megtörtént.*

VII.

Magyarországon majdnem ugyanaz volt a helyzet az 1940-es évek elején, mint Németországban egy évtizeddel előbb.

A tehetős magyar zsidó rétegek époly kevésé akarták észrevenni a *szójagyms* és *szálásizmus* közeledtét, mint a német zsidók a náciizmus eljövételét.

És nálunk is mosolyogtak a nagyvagyonok urai, amikor Ribáry Géza és társai sokat kértek tőlük. Annyit, amennyit megérezték volna.

De ugyanezek az urak egész gyárakat adtak oda az SS-nek és százaszorosával is rendelkeztek a zsidó szervezetek által kért összegeknek.

VIII.

Nem vitás, hogy olyan korszak felé haladunk, amelyben

napirendre kerül a vagyonok észszerű méretezése.

Kétségtelen, hogy olyan világ van születőben, amely nem fogja tűrni a páncélszekrények hatalmát.

Amikor ilyen korszak és ilyen világ áll előttünk, sokszorososan értelmellen megvonni az odaadható pénzt a közösségtől, amelyre óriási feladatok hárulnak.

Uj egzisztenciákat kell alapítani. Uj árvaházakat kell szervezni. Uj otthonokat kell építeni az aggoknak. És így tovább... És így tovább...

Mindezekhez pedig pénz kell. Pénz, pénz, pénz. A legjobb szándék is megfeneklék pénz nélkül. A legszebb tervek is papíron maradnak, ha nincsen kellő anyagi erő.

IX.

A magyar zsidóság tulnyomó többsége nagyon szegény. A felszabadulás után szinte előről kezdte életét. Nem volt

csövelten inge, egyetlen párna, egyetlen ruhája.

Bizonyos rétegek azonban elég hamar rendbe jöttek. Sőt, szépen kerestek. Ezek a rétegek nem helyezkedhetnek arra az álláspontra, amit a német zsidóság jómódújai vallottak 1930 elején és a magyar zsidóság tehetősei hirdettek 1940 elején! Valamit tanulni kell mindabból, ami történt!

X.

Meg kell tanulni, hogy a közösség megsegítésére fordított pénzből a pénztadó egyének is haszna van, mert a közösség nem valami misztikus falanx, hanem az egyének hosszú lánc!

És meg kell tanulni, hogy a külföld csak akkor ad nagyobb segítséget, ha azt látja, hogy önmagunkon is segítünk! Halálraítélt közösség az a közösség, amelyből hiányzik az önfenntartási ösztön, az önmagán való segítés ereje!

Beszéljünk őszintén! A magyar zsidóságot le kell szoktatni arról, hogy mindent a külföldről várjon. Rá kell szoktatni, hogy saját erejéből éljen!

Dr. Joe Schwartz látogatása a Hitközség intézményeinél

A Joint Budapesten tartózkodó európai elnöke megsejmelte Stöckler elnök és Domonkos ügyvezető kíséretében a Pesti Izraelita Hitközség több intézményét.

Az Abonyi utcai gimnáziumot meglekintve, elismeréssel adott az elért eredményeknek és megállapította, hogy óriási erőfeszítéssel sikerült ezt az igen megviselt épületet ismét használatosra tenni. Látta, hogy a rendelkezésre álló külföldi segítség és az újjáépítők energiája együtt mennyit lendített a zsidó fiú- és leánygimnázium helyzetén s megállapította, hogy sok megoldásra váró feladattal kell még megküzdenie ennek az iskolának, amelyekhez további anyagi segítségre van szükség. Dr. Fuchs és dr. Zsoldos igazgatóknak és a tanfelügyeletnek külön elismerést fejezte ki a kilátásba helyezett, hogy a Joint a rendelkezésre álló anyagi lehetőségeken belül tovább is segítségre kíván lenni az iskolának.

A hitközség és az ORT által közösen fenntartott ipariskolában dr. Joe Schwartz munkában találta azokat a fiatalokat, akik gyakorlati pályára készülnek, hogy minél több fizikai dolgozó kapcsolódjék be az újjáépítő zsidó munkába. Az amerikai vendég látnivalóan otthonosan

érezte magát az iskolák kitünően berendezett műhelyeiben. Megtekintette az ipariskolások készítményeit és meggyőződött arról, hogy ebben az iskolában szakszerű irányítás mellett, valóban produktív munka és céludatos kiképzés folyik.

A Zsidókórházban hosszabban időzött, ahol dr. Benedek László igazgató-főorvos kalauzálása mellett járta végig az egyes osztályokat. Megsejmelte a körtermeket és műtőket. Nagy érdeklődéssel tekintette meg a

Oroszországból hazatért bori muszosok!

Ki tud fiamról!

KISS TIVADAR
(Teddyről)

született 1914 június 28-án, anyja Fekete Erzsébet.

Sachsenhauseni lagertől 1945 március 20-ika körül a németek továbbították a valószínűség szerint a felszabadító Vöröshadsereggel Oroszországba került.

Aki bármit tud felőle, kérjük értesítse kétségbeesett szüleit.

Kiss Ernő kötszertüzem
Falk Miksa-u. 14.

konyhaüzemet, meggyőződött a legszigorubb kaszusz-szabályok betartásáról s a betegek kitűnő ellátásáról. Bucsuzásnál elragadtatásának adott kifejezést és kijelentette, hogy ennél a kórháznál különben még Amerikában sem látott. Összinte örömmel állapította meg azt a kolosszális fejlődést, mely mult-évi látogatása óta a Zsidókórház felszerelésében tapasztalható. A kórház igazgatójától, tudós professzoraitól, az orvosoktól és az ápolószemélyzettől barátságosan elbucuszva, köszönetet mondott áldozatos munkájukért.

A hitközség *Fiúruházában* dr. Joe Schwartz meglekintette a folyamathban lévő építkezést, végignézte az árvák tantermeit, a hálótermeket, ebédlőhelyiségeket és ugyancsak megállapította azt a nagy fejlődést, mely legutóbbi látogatása óta szemmeláthatóan konstatálható. Ki látásba helyezte, hogy az építkezés folytatása, valamint a felszerelés kiegészítése és az árvaházi templom helyreállítása érdekében törekedni fog anyagi eszközök előteremtésére.

Egy egész látogatási napot szánt a Joint európai elnöke a Pesti Izraelita Hitközség intézményeinek. Meglátogatta a *pászkaüzemet*, a *Dózsa György-uti templomot*, megnézte a hitközség központi székházának néhány újjáépített hivatalát és a *Goldmark-terem* befejezésre váró építkezését. Mindenütt tapasztalta, hogy az amerikai segítség jól használtatott fel és látta a még megoldásra váró feladatokat. A szemle után több tanácskozást folytatott a hitközség vezetőségével. Rámutatott arra a körülményre, hogy az amerikai zsidóság segítségére lehet még számítani, de ugyanugy számít a külföld a hitközség tagjainak áldozatkészségére is. Csak akkor képzelhető el az intézmények végleges helyreállítása, ha a hazai zsidóság is hozzájárul az anyagi eszközök előteremtéséhez.

Fiatal tehetségek bemutatkozása

A Joint vezetősége műsoros Garden-Partyt rendezett Joe Schwartz tiszteletére a Labanc-uti Aggok-háza kertjében. A műsor keretében a *Fraknoi* Károly karnagy vezetés alatt álló zenei osztály adott hangversenyt a gyermekoklilonok egyesített ének-kara és a Segélyezési osztály által figyelemmel kísért ifju hangszereks tehetség közreműködésével. Bevezetésül az egyesített gyermekkar klasszikus és zsidó kórusműveket adott elő tisztelettel hanggal és feltűnő fegyelmelzettséggel. *Feld Ottó, Vadas Ágnes, Vig Judit* ifju hegedűs és *Katona Ági* zongoraművész

növendékek *nagy zsidó zenei tehetségek* indulását jelzik, akikről még sokat fogunk hallani. A hangverseny egészében dokumentálja azt a nagy nevelő és zsidó kulturális munkát, amelyet a Joint végez művészek, tehetségek és a művészet felkarolásával.

A Goldmark Zeneiskola hangversenye Joe Schwartz tiszteletére

Szerdán délután a Goldmark Zeneiskola, a Fürst Sándor-utcai zsidó kultúrteremben dr. Joseph J. Schwartz, az American Joint Distribution Committee európai elnökének tiszteletére, hangversenyt rendezett, amelyen a zsidó közélet vezetői és a művészetharólok hatalmas tömege jelent meg. Csodálatosan szép zenei esemény volt ez, nemcsak a szűkebben vett felekezeti élet, hanem a főváros zenei szenzációinak szempontjából is. A Goldmark-zeneiskola tanárai léptek fel, s kiváló művészi teljesítményük megérdemelné, hogy külön-külön részletesen értékeljük. A mai papírinséges viszonyok mellett azonban csak arra szorítkozhatunk, hogy a műsört ismeressük. Dr. László Zsigmond, a Goldmark Zeneiskola igazgatója német nyelvű beszédében üdvözölte dr. Joseph J. Schwartzot és mutatta be a Goldmark-zeneiskola művészeit. Ezután B. Sándor Renée Bach: Két korál-előjátékát, *Fényes Gizella—Mehler Hela* Mendelssohn: Duettjét „Az Elías” című oratóriumából, *Dénes Vera* és *Kelen Rózi*, *Kelen Hugó*: Chasid dailamok szvit esellóra és zongorára, *Radnai Gábor* Achron: *Héber* melódiáját, *Markó Eta* Händel: Ima a „Saul” című oratóriumából, adták elő. *Ungár Imre* Mendelssohn: Prelidium és Fuga, e. melléjét játszotta el. *Róza Vera*, a bécsi operaház tagja, *Kelen Hugó* és *Kadosa Pál* feldolgozásában Chasid és héber dalokat énekelt. A kamarakórus Händel: Halleluja az „Eszter” című oratóriumából, énekelt el, *Fraknoi Károly* vezénylesével. Zongorán kísért *Reiner Károly*. A Goldmark-zeneiskolának ez a hangversenye bizonyítéka volt annak, hogy a zsidó zene fejlesztése és népszerűsítése a legjobb kezekbe került.

Fürdőruha női-férfi fehérműkésztés

hozott anyagból, méret szerint. **AZ UJ ÉLET OLVASÓINAK 10% ENGEDMÉNY.** VIII., Szentkirályi-u. 2. (Rákóczi-ut sarok.) Musz. özv. üzlete.

SZOMBATTARTÓ FOGTECHNIKUS tanulókat keres egy éves gyakorlatból **Welsmann Simon**, IV., Váci-utca 9. Telefon: 182—115

Munkát a munkaszolgáltatósoknak!

A Degob felhívása

Ha a várakozási számmal sajnálatosan kevesebben, de mégis jönnek vissza a munkaszolgáltatók.

Jönnek haza és a legtöbbjét elpusztított otthon fogadja: a sokat megpróbáltatott embereknek új életet kell kezdeniök.

Az új élet megindításához kérjük a munkaadók segítségét! *Fizikai munkások, különböző szakmunkások, kereskedők, tisztviselők stb. térnek vissza és mindegyik munkát akar. Nem adományt, hanem munkát, amelyet becsületesen végeznek el.*

Kérünk minden munkaadót, hogy ha alkalmazottira van szüksége, úgy jelentse be a **DEGOB** információs osztályán (Bethlen-ter 2. I. em. 36.).

A bejelentés alapján történő munkaközvetítés a Szakszervezetek teljes bekapcsolásával, a törvényes előírások pontos betartása mellett történik.

Minden zsidó munkaadónak erkölcsi kötelessége, hogy a hazatért, kenyértelen munkaszolgáltatót munkával segítse!

A földműves zsidó hadifoglyok is kapnak földet

A Munkaszolgáltatók Országos Antifasiszta Szövetségének küldöttsége kereste fel július hó 12-én az országos Földhivatal h. igazgatóját újabb sérelmeinek orvoslása végett. *Simor Dezső* üv. elnök és dr. *Dániel Miklós* alelnök rámutattak arra, hogy még 1947. év folyamán is a vidék számos helyén azokat a földeket, amelyeket zsidó tulajdonosainak szabályszerű eljárás során visszajuttattak, jogtalanul birtokba veszik, a zsidók birtokbাহelyezését igen sok helyen megakadályozzák. A küldöttség tagjai kérték, hogy a *hadifoglyokból hazatért zsidó földműveseknek is adják vissza*

földjeiket, vagy soronkinál adjanak nekik cseréingatlant.

A küldöttség tagjaival *Somogyi Sándor* min. tanácsos közölte, hogy a sérelmeket a tanács orvosolni fogja. Az 1946. január 1. birtokállapotot a tanács határozataiban tiszteletben tartja, a visszajuttatott földeket elvenni nem lehet, a tartalékoltt földekből a hazatért földműves foglyoknak kivétel nélkül soronkívül juttatni kell, ily irányban a megyei földhivatalok a kellő utasítást megkapták. Mindenki igényével forduljon hazatérte után az illetékes megyei földhivatalhoz, ahol a *jogos igényeket felekezetre, való tekintet nélkül ki fogják elégíteni.*

„Olaszországban nyoma sincs az antiszemizmusnak” — mondja dr. Prato római főrabbi

A zürichi *Israelitisches Wochenblatt* írja, hogy dr. *Prato*, a római hitközség világhírű főrabbija, aki a második világháború idején Palesztinában volt, visszatért Rómába és elfoglalta hivatalát.

Dr. *Prato* a következőket mondotta:

— *Olaszországban nyoma sincs az antiszemizmusnak.* Igaz, hogy Mussolini uralma idején sem sikerült antiszemita közhangulatot teremteni. Az olaszok túlnyomó többsége segítségére sietett az üldözött zsidóknak... A zsidók most újból jogaik teljességének birtokába kerültek. A képviselőház elnöke: a zsidó *Tiraciono*, a kommunista párt egyik vezető tagja.

— Az olasz zsidóság hitélete — folytatta dr. *Prato* főrabbi — elég siralmas állapotban van. *Zolli* rabbi kitérése renge-

leg kitérést vont maga után. Meg kell mondanom, hogy a katolikus egyház semmiféle akadályt nem gördít a fasizmus idején kitért zsidók visszateérése elé. *Napirenden is vannak a visszatérések.*

— *Olaszországban* — a honfoglaláson kívül — körülbelül 30.000 régi olasz zsidó él. Főképp Rómában, Milánóban és Torinóban vannak nagy hitközségek.

— A hitélet azért indult olyan nehezen, mert nincs elég tanítók. Rövidesen 20 tanítót várunk Palesztinából *Olaszországba*. A rabbiszemináriumunkban 32 növendék tanul. A római Talmud-Tóra-iskolának több, mint 600 tanulója van. Folyamathba tartók azoknak a gyermekeknek a visszaszerzését, akiket a fasizmus idején katolikus kolostorokba rejtettek.

SIRKŐ PFEIFER és HESZKI
Somogyi Béla-út 3/c.

Jelenségek

Irta: György Endre

UGYANUGY, ahogy az égi jelenségeket figyelik a földi jelenségeket is szemmel kell tartanunk. Ilyen megfigyelésre, elemzésre és feljegyzésre való jelenség pedig az utóbbi időben éppen elég van. A világminőségben repülő eszézealjakat észlelnék, amelyek a sztratoszférában való közlekedésük közben száguldó palocsintásúttal ütköznek össze. A lányérok atom-jaikra bomlanak, vagy lavórok-ká, esetleg dezsákká nőnek. Valaki mosogatófazekat látott szállodagátni, mások viszont esküsznek arra, hogy az ezüstösen csillogó íbrák ugyancsak igen praktikus célokat szolgáló és főként a gyermekes családokban nélkülözhetetlen porcellánedény volt. A rövidlátók egy vélték, hogy a repülő fűdőkád nem egyéb ezüstidőnél, ami viszont az amerikai professzor szerint csak a szem ideges vibrációjának kísérő mozzanata. Engedjük át a csillogó égbolt titokzatos jelenségeit az asztrológusoknak, mi pedig maradunk meg a földi téren, ahol ugyancsak rengeteg furcsa, de mégis könnyebben megfigyelhető jelenség mutatkozik. A közelmúlt napokban a megfigyelők Budapesten, közeletről a Somogyi Béla-uton is észlelhetők tárgyak, eszközök, butordarabok repülését. Itt nem eszézealjak, palocsintásúttok és ezüstidők emelkedtek a magasba, hanem csillárok, konyhakredencek, konyvespolcek, asztalok, székek, virágvázáék és szobrok, hogy lefelé való zuhanásukban repíttyára törjenek. Ez a csepp sem égi, de annál inkább földi jelenség akkor mutatkozott, amikor a mi maradék fasisztáink (van belőlük jócskán) a demokrácia jószágával és türelmével visszaélve, viharos tüntető gyűlést rendeztek. Minket vagy kiknek az érdekében lázadottak? — kérdezhettek olvasóim. Bejelentették, hogy nem bírják türellemmel és nem várják meg, amíg az újáépítés terve megvalósul, mert ők nem három, hanem egy esztendő alatt akarják a társai és elvárataik által tönkretett Magyarországot újáépíteni? Vagy gyöngye szívük nem viselheti el a koldusok jajongását és mind egyikük öt fasiszta-áldozatnak minden széppel-jóval életfogytiglan való ellátását vállalja? Á, dehogy. Ez számukra nem oly sürgős. De annál siettetőbb, hogy ismét visszaköveteljék, azt a közelmúltat, amelyet mindannyian joggal átkozunk, de amely az ő számukra a paradicsomot, az egzisztenciát, a szabad rablást és a még szabadabb öldöklést jelentette. Ezek akkor maguk gyújtogattak, most pedig a gyújtogatókat el-

jenezték, ünnepezték és biztatnak további gyújtogatásra

★

MEGALL AZ ESZEM! Akadhat ember ezen a keservesen megszenvedett Magyarországon, az évszázadokon át, de különösen az utóbbi évtizedekben félrevezetett, elbutított, megszedített és elkápráztatott magyar társadalomban, a németimádat-ra nevelt, a horogkereszt előtt térdreborult, de abból joggal kiábrándult tömegekben olyasvalaki, aki inkább a megmen-tett és jókarba tett értékek pusztulásáért, a javak ismételt összeomlásáért, nuntsem a hely-rehozatal, a termelés, az építés, a hidalkotás, a gyárkérmény-pőfögés és a gépzakolatás stí-keréért lelkezendik? Ahelyett, hogy boldog büszkeséggel bá-mulnának a téglák egymásra ra-kodását, a magasba emelkedő új épületeket, olajos rongyot, benzines csóvát csempésznek villamoskocsi-szállások és mun-kától zengő műhelyek négy sarkára, hogy gyűlöletük láng-jával akkora tüzet szítsanak, amely porrá hamvasztja nem-csak a megfeszített munka eredményeit, de az odaadó igyekezet hőseit is. Öködbe szorul a kezem és véresre zuz-nám ezeken a konok, aljas és barbár koponyákon! Hát lehet ezt? Szabad ezt? Kinek a szol-gálatában állanak a gyászma-gyarok, akik örökre a magyar-ságukkal kérkednek és akiket senki meg nem előzhet, le nem győzhet önmaguk—kodifi-kálta hazafiságukban. Ezek a politikai Rip van Winklek, akik nagyven esztendeig nem akarnak felébredni mákonyos álmukból, egyéb érzelmeiket is kifejezték. Bennünket, zsidókat is megfeszítettek a figyelmükkel és 1947 július 11-én, jóval a felszabadulás után, a demokrá-cia uralmának harmadik esztendeijében ugyanazokat a jel-szavakat, kívánságokat és pa-rancsokat rikoltozták, amiket annyi esztendőn át hallottunk, eltűrtünk és amikbe hatszáz-ezer (a világon hat millió) ártatlan ember belehalt. Nekik az égiszítő fürtelem, a szikrázó lángolás, amely végigperzselt egész Európán, az emberhamu hekalombái alatt még ma is perázsló tűz nem volt elég. Is-mét fojtó vegyszerekkel akar-juk preparálni az emberiség egy részét, újra begyújtának

a halotthamvasztók kemencéi-be, hogy annak lángjánál me-legedjenek és vörhenyes fényé-nél járják el dervisláncukat. „Gázkamrába a zsidókkal!” — üvöltöttek a félvadak. Meghök-kenten állunk meg ennél a je-lenségnél. Elképeszt, de meg nem rémít, mert mi, a sárkány fogai közül kiszabadultak, nem vagyunk hideglelősek. De felje-gyezzük a jelenséget, mint amelyet nem lehet repülő eszézealjaknak, vagy a recelhartya képrázásának minősíteni, ha-nem igenis, a legelőbb valóság-nak. Éppen ezért nem is va-gyunk hajlandók előtte szemet hunyui.

★

RÉSEN KELL LENNÜNK és figyelünk minden apró nüanszt, amelynek látszólagos finomsága, csekély volta meg ne tévesszen. Ezekből a pi-cinyke magokból terebélyese-dett ki és terebélyesedik most is a vad, az agresszív anti-szemizizmus széleslombu fája. Önmagában nem nagy ügy, hogy most már a koldusok is „fajvédősködnék”. De, ha az egyéb nem ekkult, hanem ok-talan, sőt oktondi jelenséggel való összefüggésében vizsgá-lom, akkor ennek is megvan a maga jelentősége, amin gondol-kozni, sőt ami ellen cselekedni kell. Nemcsak azzal a *negati-vummal*, hogy nem hullatjuk verejtékkel megkeresett alumi-nium-forintjainkat és rézpiculá-inkat azoknak a szemforgató koldusoknak gyűrűlt kalap-jába, akik édes jó anyáinkon kívül a hitünket is zsidják, ha-nem pozitív formában is oly-képen, hogy igyekezzünk ezeket a gyakzkodókat ártalmatlanná tenni, rendőrkézre juttatni. Sohasem vártam halálát senkőtől. Sem attól, aki adományt, sem attól, aki jó szót vagy ajánló levelet koldult. De a rut halát, lauság, a kenyér helyett vissza-dobott kő mindig felháborított. Lehet, hogy ez a belőlem soha ki nem irtható jóakaratu hiszé-kenység, jámbor naivság vele-járója. Az ellen pedig egyenest a legviharosabban lázadozom, hogy olyan kezeket simogus-sunk, amelyek tört szorongat-nak és csak az alkalomra vár-nak, hogy a hátunkba döfjék. Nem, jótékonyágunkért nem zsidalom, sziszegő szitkozódás, acsarkodó fenekedés jár. Mi se legyünk aljótékonyak, ok nél-

kül vajszivűek és a műnyomor naszkjaitól, álcázó ruhadarab-jaitól elbűvöltek. A fajvédő koldusoknak, akik — mint az egyik déli munkáslap írja, — a dicstelen és a korral együtt dögrövszra került Magyar Fu-lárt meg a Pesti Ujságot is megszegyenítő, gyalázkodó nyilatka eregetik a gyanútlan járőrelőbe, néha sokkal több pénz esörög a tarisznyájukban, mint annak a zsidónak, akivel szemben ők védik a „fajt”. Ne adjunk havi fizetést, apa-názst, kedvdiát vagy nyugdíjat félreértelmezett jótékony-ságból olyanoknak, akik elfogad-ják ugyan a pénzünket, amely-nek „nincs szaga”, viszont fintorogva fordulnak el tőlünk, mert kifinomult szagló-érzékük a pénzzel ellentétben bennünket, a *kegyes adomá-nyozókat*, igenis fajtánkra jel-lező illatúnak vél.

★

DE VAJJON csodálkozhatunk-e azon, hogy a szállodás leveses-fazekak, csuprok és befőttes-falak mellett grombaságok is röpöködnék? Nem. A mi „faj-védőinknek”, nyilatásainknak, népi-németeinknek, kerellegé-nyeinknek, zsidó-kisérőinknek és más gonosztevőinknek volt kilől tanulniok. München köze-lében megtalálták ötmillió náci kérvényét, amelyben a „szé-delő feldicsérés” minden esz-közét felhasználva igyekeznek egymáson tullicitálni, a maguk aljasságát, elvelemültségét és gyilkos hajlamait kelletni, csakhogy az SS és a Gestapó vezetőségének kegyei kiörde-meljék. Hőhérnak és hőhő-ségének ajánloztak, s midőn magukat „a t. Cim figyelmebe és becses pártfogásába aján-lozták”, hivatkoztak zandama megnyerő jóllajdonságukra, amely a főgyilkosok érdeklő-dését felkeltheti. „Az irtalmat nem ismerem!” — írta az egyik. A másik pedig így iga-zolta, hogy valódi fenevad: „Gyönyöröm telik az öldöklés-ben.” Mindezt be is bizonyították. Az álnok farkasok ezut-tal, életükben talán egyetlen-egyszer, nem hazudtak. Sőt, ha lehet, többet tettek, mint, amit ígértek. Ma pedig ártatlan báránykáként állanak a bírósá-gok előtt. Olyan szelídek és alázatosak, hogy talán még az is elhiszik nekik: az ellenük szóló vádiratból értesültek elő-ször a Koncentrationslagerek létezéséről! Ők is Göbbels belondombáin és propaganda-emlőin nőttek fel, éppugy, mint az általuk elnyomott országokban élő bárányaik, azok a quistingek, akik a maguk pillanatnyi jólétéért lelkiismer-furdaítás nélkül bocsátották áruba hazájukat és ember-társaikat.

★

GÖBBELS nemcsak virágzása idején dolgozta meg a hisze-keny agyakat emeletes ámitá-sokkal, hanem — így olvasom — időzített propagandabombá-kat is helyezett el szerte Euró-

Orth. kóser kétszersült

mindennemű pék- és cukrászsütemények

WEISZ MÓR DOB-UTCA 22

WEISZ CUKRASZDÁBAN reggel tejes ételek, fagyalt ismét kapható.

pában. A „bombákat” úgy állította be, hogy azok két-három-öt évvel későbbben robbanjanak. Az egyik ilyen hatásvos gömbösi legyver az antiszemitizmus, amely a különböző országokban egyre-másra robban, szállánkjával, mérgező tartalmával és füstjével elárasztva a már-már épülőfélben levő világot és a gyógyuló sebeket. Magában Németországban éppen most pukkant egy előzetes propaganda-bomba, amelynek lángja bevilágított a változatlanul szurkos sötét-ségbe. A helyreállított müncheni zsinagógát ünnepélyesen felavatták és annyi keserves év után ismét áldották rendeltetésének, hogy hirdesse Isten cicsőségét. Erről film készült. A filmet GA-PA (Garmisch-Partenkirchen), Adolf kedvenc tartózkodási helye mozijában is bemutatták. Amikor a bemondó megemlékezett a világ zsidóságának hatmillió főnyi áldozatáról, sok öblös torok ezt dörögte: *Még mindig kevés!* A velitést félbeszakították ugyan, de ezzel a hangoskodó nézők számon-bánomja nem lett nagyobb. A figyelő ember számára ez is jelenség, bár nem repülő ezüstidő.

VÉGEZETÜL, mint ugyanezek figyelemreméltó jelenségeit Einstein professzort, a Nobel-díjas fizikust idézem, akitől egy kíváncsiságotó birlapiró azt kérdezte: Hajlandó volna-e amerikai állampolgárságot viszszeresíteni németre? Einstein mely bölcsességgel a való helyzetet igazán jellemző ezt a kijelentést tette: — Nemzeti hovatartozásom még nem dönt el. Életem hátralévő idejére kétségtelül *amerikai* maradok. Ha majd halálom után megállapítják, hogy elméletem helyesek, a németek leszögezik, hogy *német* voltam, a franciák *világpolgárnak* deklarálják. Am, ha nézeteimről az derülne ki, hogy *hamisak*, akkor a franciák sietnek majd azt hirdetni, hogy *német*, a németek pedig azt, hogy *zsidó* voltam.

Vagyis minden *relatív*, csak a zsidógyűlölet abszolút és örök.

Kerti székek,

asztalok, sörkímérő pultok, jégsekreányek, biliárdok

o l c s ó n

Rosenfeld

Telefon: 139-274

VIII. NÉPSZINHÁZ-U. 31.

Mit hoz Önnek az 1947/48. év?

Hirneves asztrológus mindenre kiterjedő horoszkopját elkészíti pontos születési dátum és 10 Ft befizetése ellenében, postán is. Fogadj egész nap. ALBERTI ASZTROLÓGUS, V., (Világúti) Kiss József-u. 17. Idősz. 6.

Dr. Kellner Béla

a debreceni orvosegyetem nyilvános rendes tanára

Nemcsak a Pesti Izr. Hítközség Kórházainak, hanem az egész magyarországi zsidóságának megbecsülését jelenti az a tény, hogy dr. Kellner Bélát a debreceni egyetem nyilvános rendes tanárának nevezték ki.

Dr. Kellner Bélát orvosi körökben igen jól ismerik. Már diák korában kitűnt szorgalmával és tehetségével. Az egyetemen a leg súlyosabb fasiszta időkben avatták őt a legjobb diáknak kijáró különleges kitüntetéssel.

1938-ban már magántanára a pécsi egyetem kórházintézetének, majd amikor a helyzet az egyetemen tarthatatlanná kezdett válni a zsidók számára, kórházunkhoz került, mint a kórházintézet vezetője.

A fiatal pécsi orvosra csakhamar felfigyelt a tudományos világ. Egymásután jelentek meg értékesnél értékesebb dolgozatai, melyek nem közönséges tudásáról és tapasztalatairól számoltak be.

A felszabadulás óta kórházunk ujjaépítésének egyik legteljesebb és legönzettebb munkatársa, aki szociális érzéssel és hozzájárulással vette ki részét a munkából.

Amellett soha egy pillanatra sem feledkezett meg származásáról. Sohasem tántorodott meg és nem volt hajlandó álláspontjából és meggyőződéséből semmit feladni, azért, hogy előbbrejusson az egyetemi ranglétrán, amikor még ilyen uton előnyöket lehetett volna szerezni.

A Pesti Izr. Hítközség fájó szívvel válik meg tőle, mert tudja, hogy mit jelent az a lendület és tetter, amit Kellner Béla dr. kórházunk tudományos működésében jelentett. Mégis lemondunk róla, mert tudjuk, hogy olyan helyre állítja őt a magyar demokrácia, mely a jövő fejlődésének fontos bástyája. A legveszedelmesebb fasiszta uszító helyét foglalja el. Arról a katedrálról fogja a fényt és világosságot hirdetni, amelyről Orsós professzor, a sötétséget, bulaságot és elvakultságot hirdette.

Emberszeretlet és munka fog szétválni azokból a helyiségekből az ő telteinek és szavainak nyomán, amely helyiségekben a muliban a gyűlölet szinte kipusztíthatatlannak látszott.

A Pesti Izr. Hítközség Kórházainak alkalmazottai, orvosai és a Pesti Izr. Hítközség Elöljárósága és annak minden egyes tagja mély szeretettel kíván Kellner dr.-nak sok szerencsét!

Dr. BENEDEK LÁSZLÓ

Tervpályázati hirdetmény.

A nyilas és náci gonosztergők keze által munkaszolgálatban, deportációban elpusztult és itthon legyilkolt a rákoskereszturi izr. temetőben és

ismeretlen helyen porladó mártirjaink emlékére és a hátramaradott gyászolók kegyeleti helyének létesítésére,

emlékmű tervezésére pályázatot hirdetünk.

Az emlékmű a rákoskereszturi temetőben fog épülni

A pályázaton résztvehet minden izraelita vallású magyar tervező technikus és művész.

A tervek beadási határideje: 1947. augusztus 31.

I. díj Ft 2.500.—

II. díj Ft 1.500.—

III. díj Ft 1.000.—

Értékes nem díjazott tervek egyenként 500.— forinttal megvásárolhatók.

A tervpályázat névalírással.

A pályázati feltételek a Pesti Chevra Kadisa Irodájában (VIII., Erzsébet-körut 26) díjmentesen átvethetők

STEINER MARCELL
emlékmű-bizottsági elnök.

Munkaszolgálatosok hozzátartozóinak figyelmébe

Az elmúlt héten a következő századokból érkeztek haza hadifogoly munkaszolgálatosok: 1/3, IV/2, 4/4, 5/11, 7/2, VII/3, IX/5, 10/42, 101/7, 101/10, 101/37, 101/47, 103/11, 105/2, 105/32, 106/4, 106/7, 107/2, 107/3, 107/4, 107/7, 107/8, 107/9, 107/10, 107/16, 108/15, 108/28, 108/36, 108/50, 108/52, 108/58,

108/65, 108/63, 109/7, 109/13, 109/15, 109/18, 109/23, 109/25, 109/37, 109/40, 302 hangonyi század, 97. jászberényi század 401, 701/20, 705/1, 706/1.

Az izek meglekinthetők szerkesztőségünkben hétköznaponként kizárólag 11-től 2-ig. VII., Síp. 12. I. 26.

Emléktáblaavatás Tolnán

Megható gyászünnepeket kezeben leplezték le Tolnán július 6-án a hítközség tagjai elpusztult 80%-ának emléktábláját, akik ezen a napon érkeztek Auschwitzba. Pajzs László hítközségi elnök meghatározó szavakkal idézte az elmúlt idők borzalmaival. Karpaty László pesti kántor Adonáj mo Odom éneke után dr. Blum Béla pesti rabbi szívbemarkoló szavakkal emlékezett meg a vidéki gettóeletről, vagonirozásokról és szelektálásról. Ennek az emléktáblának kettős jelentősége van — mondotta —, egy a mi részünkre, hogy soha el ne felejtsük és meg ne bocsájtsuk a velük történeteket, a másik a világ részére, hogy ne folytasson olyan politikát, mely ide vezethet. Fájhatasan birta fel a demokrácia figyelmét az ismét dúló antiszemitizmusról. Kéi Molé Rachamim után dr. Blum Béla Kaddis d'Rabbonon-t mondott és az istentisztelet a Hítközség fejeződött be.

Lebenfeld György uriszabó

vállal saját és hozott anyagból ruhakészítést, fordítást, alakítást, vasalást, javítást olcsó áron. Az Uj Élet olvasóinak 25% árengedményt adok. Szombathartó cég. Péterfy Sándor-utca 40. Az udvarban jobbra.

Videki nagyvárosban ügyünk kiipar engedélyemhez írógép szakmában jártas társat keresek. „Esetleg ellátás” jellegre.

VIDÉKI borexportcég szakmában járatos, mérlegképes, szombathartó könyvelőt keres nyelvismeret megjelöléssel. „Videki mérlegképes” jellegre a kiadóra.

EGY csinosan bútorozott szoba azonnal kiadó. „Megbízható” jellegre a kiadóra.

Vennék

Judaica-Hebraicát. Teljes könyvtár előnyben Dr. Steckel, Lázár-u. 14.

A Jó Pásztor „legendája“

Irta: Szilágyi Géza

I.

Ma, kissé hosszadalmasan, úgy értelmezik magyarul a latin *legenda* szót, hogy vagy az elsősorban keresztény szentek életéből vett elbeszéléseket jelent, vagy messi lávalu általánosságban a csodálatos cselekmeket komolyan tárgyaló áhitatos, légyes történeteket. (Persze, van nem-keresztény legenda is!) A reformáció éskorának, a 16-ik századnak harcos protestáns teológusai, az első német lutherista elkeseredett *hitvitatók* átláz szójátszó kedvükben népies *etimológiával* a *legende* vagy *lügente* némelhangzású szót gyarították a latin *legenda* szóból, leleplezetlenül a katolicizmus becsmerlésére. A *lügende* magyarra átkötáva nem más, mint *hazudosság*, vagyis a valóságnak filtyet hányó, az igazságot az ellenkezőjére torzító *koholás*.

Mi zsidók türelmesebbek va-
 gyunk mint a régi protestáns
 hitvitázók. Ismerünk régi, bájo-
 san naiv legendákat. Költésze-
 tük sokszor idegen nekünk, de
 tagadhatatlanul őszinte költé-
 szet, amelyet *esztétikailag* él-
 vezni lehet. De ismerünk új,
 egyáltalában nem bájosan naiv,
 hanem visszaszatizálóan raffinált
 legendákat is, amelyekből nem
 igazíthatunk mosolyog, hanem
hazug tendencia vígyorog felénk,
 amelyeket *esztétikailag* élvezni
 nem lehet, hanem erkölcsileg
 tiltani kell. Ezek nem legendák,
 ezt a patinás nevet nem érdem-
 lik meg, hanem, a német tor-
 zító kifejezéssel élve, *lügentek*,
hazug kacskák. Semmiféle nemes
 állatvédelem nem mentheti meg
 őket attól, hogy erőyes kímélet-
 lenséggel ki ne tekerjük a nyak-
 kukat.

II.

Egy citerjedt, részben zsidók-
tő, nem kis részben zsidóknak
szerkesztett hetilap arra hívta
fel a minap olvasóinak figye-
lmét, hogy sokan sajnálatosan
összekeverezték a Jó Pásztorról,
előnevű római katolikus egy-
házközösséggel, valamint egy ilyen
nevű katolikus zarádával az igazi
Jó Pásztort, a magyar protes-
táns egyházaknak azt a szervét,
amely — szó szerint idézek —
„a fasizmus éve alatt az üldö-
zöttek védelmét látta el és azóta
is, a szabad demokrácia célki-
tűzéseire képes, a társadalmi
és lelki megbékélést szolgálja.”
E helyreigazító formájú közle-
ménynek mindegyik szava a
legerősebb helyreigazításra
szorult, mert egy megtévesztésre
aknázott, rosszajutó legendát
igyekezik a közutadalban meg-
szilárdítani. A rendszerint jól
informált szóban forgó hetila-
pot ezáltal valóki, hogy úgy
mondjuk, alaposan félreinform-
álta. A Jó Pásztorról nem
szabad azt állítani, hogy a „fa-
sizmus ideje alatt az üldözöttek
védelmét látta el.” Ezt a fur-

III.

Mindamellett fogadást ajánlhatnék fel, hogy bizonyos körökben ragaszkodnak majd ehhez a legendához és végig a társadalmi és lelki megbékélés demokratikus lovagjainak hirdetik majd magukat azok, akik *semmiféle sem állanak távolabb,*

Magyarország öntudatos cionistáihoz!

Chaverim, vöchaverot!

A Pesti Izr. Hírköztség 1947 július 14-én nagyszabású tömeggyűlést rendezett „Állás-pontunk és határ országhozatal a Paleszina kérdésben” címmel. A hírköztség legilletéke-szebb vezetői és az összegyűll- lelkes tömeg, egyöntetlén fog- laltak állást. Erec Jiszrael mind- annyunk számára szent és magasztos ügyében.

Mégis akadtak olyanok, akik az áhílatot szükségesnek tartották, a zsidó önértéket mélyen sértő módon, megzavarni. A Magyar Cionista Szövetség vezetői között az a része, amelyről már a nyilvánosság főelő is annyiszor megállapítottuk, hogy amikor a cionizmusról beszél, nem Erec Jisraele-re gondol, hanem csupán a maga külön Kanaánjára, ez alkalommal ismét kellő módon bebizonyította, hogy állításaink megfelelnek a valóságnak.

A fenséges és megrendítő ünnepséget, a Magyar Cionista Szövetség kebelében működő u. n. Cionista Választási Pártnak a gyűlésre kiküldött aszaprovokátorjai éppen a legáhitatosabb pillanatban, akkor próbálták hazug szövegű röpke-
kapoknak a közönség közé való szórásával megzavarni, amikor a gyűlékezet a zsidó nép himnuszát, a Hatikvát énekelte.

Amikor ezen gyalázatos cse-

Budapest, 1947 július 15.

Egységben Erec Jisraelért! Salomnál!

**A „Zsidó Egység“ Demokratikus Hitközségi Párt
Böndödut Löcrec Jisrael csoportja.**

★

Utóirat! -- Ezt a felhívást a mai napon ivrit nyelven eljuttatjuk az illetékes ereci forumokhoz.

**A stockholmi
„Aftontidningen“ a zsidó
világhatalom meséjéről**

A stockholmi *Aftentidningen* nagyobb cikkben foglalkozik egy *Aberg* nevű antiszemita agitátornak azzal az állításával, hogy a zsidóság világalomra törekszik.

Az Aftontidningen megáll.

MUNKASZOLGÁLATOS HADIFOGLYOK!
Ki tud fivérémről.

Schwartz Ernőről.

szül: 1915, bevonult **Pestszentlőrinc**re 1942 április 29-én,
tábori száma 219/70. Allítólag Voronyezsnél fogságba esett.

Keresem sógoromat,

Rosenblum Lászlót,

szül.: 1919, 1943 januárjában Alexajevkánál eltűnt.

Aki bármit tud róluk, kérem szíves értesítését **Rosenblum** bőrizlet, Népszínház-u. 38., telefon 339—257. Minden költőseget megköszönök.

Pályázati hirdetmény
A Szekszárdi Izraelita Hit-
község
pályázatot hirdet
kántori állásra

Csak zeneileg képzett kántor, aki egyben metsző és lóra oivasó, pályázata lesz figyelembevéve. Javadmazás megállapodás szerint. **Pályázati határidő július 31-ig.** Költségek csak a meghívottaknak térítettek meg.

A bic kei Izr. hitközség
Emlékműbizottságának
felhívása

A deportálásában és munkaszolgálatban

elhurcolt és mártírhaltat halt hittestvéreink emlékére készült emlékművet

folgó évi augusztus 31-én fogjuk ünnepélyesen felavatni.

Felkérjük az érdekelteket, hogy adataikat és erre a célra szánt pénzadományukat **július 31-ig** juttassák el a fenti címre, mert későbbi jelentkezéseket nem vehetünk figyelembe.

EMLEKMŰ BIZOTTSÁG

Felhívás

A SZEKSZÁRDI IZR. HITKÖZSÉG EMLEKMŰ BIZOTTSÁGA a deportált és munkaszolgálat mártírjainak emlékművét

még a főünnepnek előtt fel fogja állítani. Mindazok, akiknek hozzátartozóit Szekszárdról hurcolták el, de nem tértek vissza és azt kívánják, hogy ezen mártírok nevei a készülő emlékmű márványtábláin megörökíthessék, ebbeli szándékukat és hozzátartozóik nevét közöljék a Szekszárdi Izr. Hitközséggel.

Adományokat is erre a címre szíveskedjenek beküldeni.

A Mohácsi Izr. Hitközség

a mohácsi gettóval elhurcolt és munkaszolgálatos mártírjainak emlékművét kíván állítani.

Mindazok, akiknek hozzátartozóit Mohácsról vitték el, közöljék azok adatait, valamint az emlékmű költségeihez való felajánlásukat.

Hazatérő munkaszolgálatosok!
Aki tud valamit

Ádám Károly

muszorsról, aki 1913 április havában a Tambovi fogolykórházban volt (anyja neve: Kohn Margit, szül. 1918. III. 19.), értesítse a DEGOB információs osztályát, Betűlen-tér 2. I. 36.

Hazajött munkaszolgálatosok!
KI TUD FIAMRÓL?

Kállai Andorról,

sz. 1909., anyja Bakaji Lujza. Utoljára 1944. jan. 1.—20-ig Gödöllőn volt. Onnan eltűnt. Kérek értesítést Kállai D. Dezső, Budapest, VII., Sip-u. 6. III. 2.

Méltó gyászünneppel hódolt
Pécs társadalma
négyezer mártirja emlékének

Pécs, július 4.

Most három éve... július 4-én, a fasisztaörület sántái tombolásának utolsó esztendejében négyezer pécsi zsidó testvérünket vitték az SS hóhérok az auschwitzi pokolba. A hároméves szomorú gyászfordulón kegyeletos emlékezőssel adózik a maradék pécsi zsidóság a négyezer mártirnak.

A zsúfolásig megtelt gyönyörű pécsi zsidó templomban áhitatos csendben várja a gyász-istentisztelet kezdetét Pécs város kegyeletadó közönsége. A katolikus és református egyházak, a város, a megye, az egyetem, a katonaság, a rendőrség, a bíróságok, az összes politikai pártok, posta, pénzügyigazgatóság, OTL, Kereskedők Testülete, intézetek és intézmények népes küldöttséggel képviseltették magukat. *Krisztics, Lissiak és Abay egyetemi professzorok az egyetem képviselőiben, egyetemi láncokkal és jelvényekkel jelennek meg a gyászünnepeken.*

Ünnepi szertartás

Pontban fél ótkor az orgona ünnepi hangja mellett bevonul a frigszekerény elé dr. Schweitzer József rabbi Lóránd Márton főkántor kíséretében. Mellettük helyezkednek el *Gottesmann Lajos és Rosenfeld Ármán* templomatyúk. Áhitatos csendben nyitja ki a Frigszekerényt dr. Schweitzer rabbi, majd meggyújtja az emlékezés nécseleit.

Főkántor ajkáról felhangzik az Adonáj-móódom gyönyörű dallama, majd áhitatos csendben kezdi meg ünnepi beszédét dr. Schweitzer József rabbi.

— A zsidóság története a két szentély óta nem volt olyan véres, mint az elmúlt években — mondotta. — Ugyanaz ismétlődött meg, mint a szentély pusztulásánál, de százszoros intenzitással. A magyar humanista műveltség bátyjai kiszolgálói lettek a germán barbarizmusnak. De most már előre kell nézni, találkozni kell a romokon egy új világ felépítésében, hogy megégyszer ne ismétlődhesse meg a borzalmak napjai.

A temetőben

Kaddist mond a rabbi, majd vezetésével példásan fegyelmezett rendben elindul a menet a temető felé. Elöl fekete lobogót visz egy cserkészfiu, mellette a két Somogyi-iker, akik a gyermekek közül egyedül jöttek vissza Pécsre Auschwitzból. Mögöttük a Pécselt nevelkedő árva zsidó gyerekek fehér-kék inges csoportja. Négyes csoportban követi az élt a templom kegyeletadó közönsége ki a ten eléle.

A temetőben, ahol már ki van

jelölve a felállítandó mártíremlékmű helye, megtörtént az alapkövetétel is. Az emlékmű felállítása most van folyamatban. A gyászoló közönség az alapkö körül helyezkedik el. A főkántor Michton le Dovid-ot énekli. Islen szabad egy alatti messze száll a hang, megfogja a szíveket, felidézi azok emlékeit, akik soha-soha vissza nem térnek többé.

„Ha az Isten kedvesinket...”

— énekli a Goldmark-kórus, majd Róth Sándor hitközségi elnök lép a szószékre.

— Könnyek zápora nem tudja elsodorni emlékeinket, könnyek harmateppje nem üditi lelkünk... — mondotta emlékező beszédében Róth Sándor.

— A holtak visszavágyának, a drága porszemek megszentelt temetőnkben kívánnak nyugodni. Auschwitzban, Maulhausenben a vandál teuton parancs a tébor szemétdombjába tiporta a szent hamvakat, onnét sem vihar, sem a Kárpátok fergetege nem tudja kiszabadítani, csak a bűnbánó, vezeklő lelkek erős akarata, szívből jövő fohász... —

Mély hatást vált ki az elnök ünnepi beszéde.

A főkántor énekli ismét a temetőben a halotti éneket. Az élt mólé-ráchánim bánatos hangjai szállnak az ég felé, örök zsidó fájdalommal.

A hatóságok és pártok képviselői

Dr. Tamás György helyettes polgármester lép az emelvényre.

— Meggyújtom az emlékezés fáklyáját a város nevében — kezdte emlékbeszédét. — Nem ez a város a bűnös, hanem a világ, mely magáévá tette a gőbbelsi propagandát... Le kell vonni a tanulságokat az elmúlt szenvedésekből. Szeretni kell egymást, ne akarjon senki a másik elé kerülni, mindenki mindenkivel összefogva dolgozon és éljen, akkor nem lehet többé Auschwitz.

Baranya vármegye nevében Keszér János alispán mondott emlékbeszédet.

— Sokan vagyunk, akik az emberiség legnagyobb földindulásában elvesztettük családanak, vagyonunkat, de ezennel elvesztettük lelkünk egy részét, vagy egész lelkünket is. Most beteg lélekkel, vagy lélek nélkül járunk, sokszor a gyűlölet lángja ég körülöttünk. Ugy érzem, egyedül az lenne a jó, ha villámlo tekintetünk egyszer már másfelé fordulna... Ha megkeresné az Isten jóságát és szeretetét és abban megfürödve megnyitnánk beteg lelkünket, hogy végre újból megtaláljuk magunkban és másokban is az Isten alkotását: az Embert.

Dr. Kázar Andor a Nemzeti Bizottság részéről beszélt:

— Bennünket nem a magyar nép küldött a haláltáborokba, hanem az a bűnös réteg, amely az ő politikai uralmát a mi vértünk árán is biztosítani akarta. A Magyar Kommunista Párt nevében Ilku Pál nagypécsi párttitkár mondott emlékbeszédet.

— Ma, amikor a lezajlott tömeggyilkosságot előidéző fasiszmusnak még mindig szervezett katonai erői vannak fegyverben Európa egy részében — mondotta, — az életbemaradtak akkor áldoznak méltóképp a halott mártírok emlékeztetének, ha tudatosan és élszántan vállalják a harcot minden olyan törekvés ellen, amely a mult feltámasztását eredményezhetné.

Széchezy Béla a Kisgazdapárt nevében hangoztatta, hogy a zsidóság ellen elkövetett bűnök a magyar társadalomnak kell jóvátennie. Majd a Nemzeti Parasztpárt részéről Ágoston György az emberi egyenlőséget és szolidaritást állította beszéde tengelyébe, mely egyedül alkalmas arra, hogy ember és ember között faji vagy egyéb megkülönböztetést eltüntessen.

A Szociáldemokrata Párt nevében Rudolf György beszélt.

— Ki kell tartani az emberekől a gyűlöletet és akkor nem történhet meg megégyszer az, aminek ma gyásznapját tartjuk — mondotta beszédében. — Szabadságot a Szovjetunióknak köszönhetjük és ezzel a szabadsággal élni kell tudnunk.

A Pécsi Kereskedők Testülete nevében Fűrj Dénes társelnök mondott nagyhatású emlékbeszédet. Névszerint idézte a gyászoló közönség elé azokat a tisztességteljes kereskedő társait, akiket a fasisztagyűlölet és embertelenség juttatott mártírhaltába. A béke és megértés szellemét hirdette, amellyel a nemzet életét felvirágoztatni lehet.

Harnik István a Munkaszolgálatosok Országos Antifasiszt Szövetsége nevében mondott emlékbeszédet. Végül dr. Schweitzer József rabbi Kaddist mondott.

FÖLDES GYÖRGY

Parókák, frizettek

HAJMÜTEREM,
Mária Valéria-utca 17.
Lánchidnál.

ÜZEM
ÜZLET
HELYISÉGET

FELLNER KÖZVETIT

szent istván-körut 30
(Marx-térnél Telefon: 129—792)

Szakképzett órásmester

javitást jótállással vállal. Mendelsohn Gyula órászület, Hársfa-utca 10 B.

MUNKÁCSI ERNŐ:
AKTUÁLIS KÉRDÉSEK

Mi legyen az új zsidó alkotmányban?

Noha a magyar zsidóságnak számtalan olyan problémája van, amely rendezésre szorul — sokkal több mint 12 évvel ezelőtt — mégis amellett törek lándzsát, hogy az összeülő alkotmányozó Országos Gyűlés rövid szabályzatot alkosson. Természetesen ideális az lenne, ha már most, az első ülészekor, rendezhetnők a hitközségek ujjászervezését, a közsegyszerűket új és eddiginél nagyobb hatáskörét, az u. n. Országos Rabbiszék végleges felállítását, a felekezeti alkalmazottak jogállásával kapcsolatos kérdéseket, az autonóm kiráskodás részletes szabályait, a zsidó tanintézetek és a vallás-oktatás ügyeit stb. Mégis azt kell mondanom, hogy az Országos Gyűlés az új alkotmány alaprendszerének tárgyalásánál ne foglalkozzon ezekkel a részletekkel. Különböző körülmények javasolják ennek az álláspontnak elfogadását. Elsősorban az az érdeke, hogy az alkotmányozó gyűlés mielőbb összeüljön és a mai interregnum megszűnjön. Figyelembe kell venni, hogy az összes kérdésekkel szabályozó új kodex előkészítése — még ha az 1935. évi szabályok mintául és kiinduló pontul szolgálhatnak is — legalább 1—1½ évet venne igénybe. Megfontolandó ez akkor, amidőn szinte olyan helyzetben vagyunk, mint egykor, a második templom építéskor: egyik kezünkkel harcolnunk kell jogaink visszaszerzéséért a reakció ellen, a másikkal pedig építeni. A másik ok, ami miatt az Országos Gyűlés későbbi ülészakára kell halasztani ezeknek a kérdéseknek tárgyalását, hogy fővetosan kerülni kell a mai körülmények között minden ellentétet, amely sorainkban felmerülhetne. Nem feltétlenül aktuális vitákat mindaddig háttérbe kell szorítani, amíg új szervezeteink alapjai nem állnak és azokat arra az időre kell halasztani, amikor már a belső egyenlenség magának a szervezetnek létét nem fenyegetheti.

Legszükségesebb, hogy az egybehívandó Országos Gyűlés sűrűn alkossa meg: a haladó zsidóság akaratát kifejező, belső szállyait kötelező erővel meghatározó **Országos Képviseletet**, — a zsidóságot igazgató és az Országos Képviselet akaratát végrehajtó **Országos Tanácsot**, végül a központi igazgatást intéző **Országos Elnökséget**. Az Országos Iroda jövőbeli jogállását pedig az, hogy mind ezeknek a szervezeteknek, az Országos Képviseletnek, Tanácsnak, Elnökségnek — hivatala legyen.

Ennek a programnak előkészítése néhány hónap alatt megoldható, — és ha már lesz egy állandóan működő képviseletünk, amely mindig összehívható

és amely mint szabályalkotó testület bármikor rendezheti a zsidóság ügyeit, megszűnik a mai interregnum, amikor kormányrendeletekkel és egyéb kiegészítő szabályokkal kell dolgozunk, hanem állandó működő parlamentünk lesz, amely összes problémáinkban kéző időben határozni fog tudni. Ezzel megszűnne az a végzetes átok, amely a haladó zsidóságra 1869 óta reá nehezedett. Billinesbe vert erőink felszabadulnának és megindulhatnánk a fejlődés útján.

Amikor az alkotmányozó Gyűlés programjával ezekre korlátozzuk, kell, hogy elgondolásunk legyen arról, hogy az új alkotmány 3 alappillére: az Országos Képviselőlet, Országos Tanácsot és az Országos Elnökséget hogyan szervezzük meg. Rövid és gyakorlatias javaslataim vannak. Az Országos Képviselőlet összehívása nagyban, egészben ugyanazon évek szerint történjék, amelyeket már korábban az alkotmányozó Országos Gyűlés összehívásával kapcsolatban kifejtettem, vagyis: a vidék és a főváros paritása, képviselőknek községkerületek útján való választása, a Rabbiképző Intézet teológiai tanárainak, ugyancsak az összes fővárosi és vidéki rabbiknak tagsági jogosultságát magában foglaló évek alapján. Hatáskörét illetően az Országos Képviselőlet a felekezeti parlamenti legyen, az autonómiában megnyilvánuló szuverénitás képviselője. Az Országos Képviselőlet elsősorban törvényhozó (szabályalkotó), de emellett az igazgatás generális szerve is, amennyiben' hatáskörébe tartoznának a zsidóság mindazon ügyei, amelyek más szervhez nem tartoznának. Ez a zsidóság képviselőletének legszélesebb organuma, amely határoz az összességet illető országos ügyekben; egyuttal az országos jellegű költségvetést és számadásokkal megállapító fórum. Az Országos Képviselőlet van hivatva arra, hogy rajta keresztül alkotmányosan megnyilvánuljon a zsidóság átkarata, óhaja és panasa és döntse az életet jelentő legfontosabb kérdéseken.

A másik szerv, amit az Országos Gyűlésnek fel kell állítani, az *Országos Tanács*. Ez nagybán-egészen átvénné a jelenlegi Intéző Bizottság, illetőleg a korábban létezett „kerületi elnökök ülésének” hatáskörét. Szervezte kövesse az 1935. évi elgondolást, ami egyébként a jelenlegi Intézőbizottságnak is alapját képezi. Ezek szerint tagjai lennének:

- a) a rabbiság képviselői,
b) a községkerületi elnökök,
c) az Országos Képviselőtől által választott fővárosi tagok.

Szükséges azonban bizonyos korrekciókat alkalmazni. A községkerületek mai területi beosztása nem tartható fenn. Ennek fennmaradása ellenkezik az észszerűséggel, a gyakorlattal és az igazsággal egyformán. Vannak községkerületek, amelyeknek összesen 600 lélekszámuk van, ahol tehát csak néhány 100 bftközségi tag él és így alig alkalmasak arra, hogy egyetlen községet, még kevésbé hogy községkerületet alkossanak. Ezzel szemben a tisztántúli zsidóságot — amelyik Istennek hála nagyobb számban, tért vissza — jelenleg csak egy személy képviseli. Az országot 4 vagy 5 kerületre kellene osztani: a Dunántúlon legyen egy vagy két,

északi és déli beosztással, Budapest esetleg a környékkel együtt alkosson egy kerületet, az Alföld és Délmagyarország Szeged székhellyel további kerületet, végül a Tiszántúlon legyen 1 kerület, amely magában foglalja a nagy statusquo hithőzseget, Debrecen, Egert, Gyöngyöst, Nyíregyházát és Sátorajauhelyt. Természetesen a községkerületek számával egyenlő számban választmánának fővárosi képviselőket. Az így megalkotandó Országos Tanács kisebb létszámu testület lesz, alkalmas guakori ülésekre, tanácskozásook beható, de azért gyors lefolytatására és általában a cselekvésre.

(Folytatjuk)

A keszthelyi mártírok emlékezete

Julius 8-án volt hároméves fordulója annak, hogy az *ezer-nyi keshhelyi zsidóval megérkezett a deportáló vonat Auschwitzba*. Ennek a napnak emlékeztében gyászünnepeket tartottak a megmaradt keshhelyiek. Az üzleteket bezárták, a munkát szüneteltették és összegyűjték a volt gettó helvén.

Keszthelyen most két fehér márvány-emlékmű van ott, ahol a gettó állott. Az egyik a nagy évszázados Goldmark-házon, a kapu felett emléklábla jelzi, hogy ott született Goldmark Károly, aki zenéjével, művészetével dicsőséget szerzett nemcsak a keszthelyieknek, hanem az egész országnak. Az emléklábla alatti kapun át lehetett bejutni a gettó területére. A gettó piacán áll a több mint 200 éves zsidótemplom. A mártír Büchler Sándor egyetemi tanár-főrabbi temploma. A templom faianál van a másik fehér márványoszlop, amelyre ezt írták: „*Itt a XX. század 44. évében gettó volt...* Emlékezzetek...“

Az emlékoszlop előtti téren, amely a gettó piactere volt, a virágokkal és emlékművekkel feldisznított emléktábla előtt volt a gyászünnepegyes első része, megemlékezés a mártirokról. Először *Husti* Márton kántor bársonyos szép hangján esendített fel a gyászdalok, majd dr. *Katona* József pesti rabbi mondott héber és magyar imát, együttimádkozva a vértanukért a jelenlevőkkel.

Ulána dr. Kovács Endre, aki a szomorú emlékü készíthetett vezetője volt és együtt érzett a készítheti deportáltakkal az auschwitzi rámpára, nagyhatalú emlékbeszédet mondott, amelyben megemlékezett a gettó a deportálás körülményeiről, hitet tett a mártírok emlékének megőrzése mellett és

hangsúlyozta, hogy a demokratikus fejlődés gondolatának jegyében kell biztosítani, hogy ami itt történt három év előtt, soha ne ismétlődhessenek. **Bokor** Endre, a volt munkaszolgálatosok nevében szólott és idézte volt bajlarsainak emlékeit, akik a határokon túl és itt az országban hősi halottai lettek a háborúnak és az emberi gyűlöletnek. **Dr. Kertész Adolf**, mint volt keszthelyi diák és a Keszthely mellett levő Ilévízi Imáregyesület elnöke, fejezte ki együttérzését a jelen levő gyászolónak és kegyeletes szavakkal szólott a megdicsőült mártirokról, méltatva életük és munkájuk értékét és eredményeit.

Ezulán a jelenlevők bevonul-
tak az ősi templomba, ahol apró-
fehér márványtáblák felvirágoz-
tattak és lobogó mécesekkel
hirdetik a készthei-i deportál-
tak neveit. *Huszt* Márton kán-
tor megrázó gyászdalait után dr.
Katona József rabbi mondott
emlékbeszédet, amelyben han-
gozta, hogy a gyász és fáj-
dalom emléklapjai itt Dunántu-
lon nemcsak a mártírok emlé-
keztét őrzik, hanem szózatuk
minden ember szívéig ér és
az követeli, hogy a gyűlölet és
a hosszú szelíeme örökre szün-
jön meg. Ez a gyászünnepe
visszhang azokra a kormányzati
nyilatkozatokra, amelyek az el-
mult hetekben a dunántúli már-
tíremlékműveknél elhangzottak.
A zsidóság minden erejével se-
gíteni akarja azokat a célkitűz-
seket, terveket és törekvéseket,
amelyek a szenvedéstől sérült
lelkeket meggyógyítani akarják
és arra irányulnak, hogy a még
mindig gyűlöletben élők lelke-
ből a múlt bűnös irányzatainak
pusztító tüze örökre kialudjék.

Dr. LUKÁCS MIHÁLY
hitközségi elnök

ÓRÁT, ÉKSZERT
NEUFELDTŐL
csak Rákóczi-ut 8/a.

1947 július 11-én Debrecenbe érkezett munkaszolgálatos hadifoglyok névsora:

Ernst Gábor, Budapest.
 Auszter Sándor, Ujpest.
 Varga László, Budapest.
 Klein Tibor, Budapest.
 Tannenbaum Jenő, Budapest.
 Reiter Ferenc-u. 19.
 Ábelesz Dezső, Somlóvásárhely.
 Weiszmann Róbert, Rákostliget.
 Szeffán Arnold, Bpest, Dob-
 utca 53.
 Fleischmann Gyula, Bpest.
 Kresz Géza-u. 21.
 Kohn József, Bp., Alsóerdő-
 sor-u. 12.
 Adler Farkas, Bp., Kazinczy-
 utca 9.
 Wichter Gyula, Bpest, Bér-
 kocsis-u. 30.
 Weisz Artur, Bp., Alsóerdő-
 sor-u. 12.
 Diamant György, Budapest.
 Damjanich-u. 26 b.
 Lederer György, Budapest.
 Lövölde-tér 2.
 Jakubovits Emánuel, Levelek.
 Weisz Márton, Bp., Király-
 utca 19.
 Blasz Sándor, Bpest, Körös-
 utca 28.
 Lichtenstein Miklós, Bpest,
 Garai-u. 32.
 Winkler László, Bp., Klauzál-
 tér 5.
 Goldberger László, Budapest,
 Szalay-u. 21.
 Seher Lajos, Rákospalota,
 Tompa-u. 66.
 Dr. Mautner György, Bpest,
 Népszínház-u. 27.
 Lusztig Károly, Rákospalota,
 Toldi-sor 17.
 Hoffmann Dezső, Pápa, Kis-
 faludy-u. 6.
 Stark Ernő, Miskolc, Bor-
 sodi-u. 10.
 Weber Tivadar, Miskolc.
 Strausz Tamás, Gyöngyös,
 Kohári-körút.
 Zipszer Imre, Pásztó.
 Zipszer György, Pásztó.
 Misesbach Andor, Karcag.
 Arany János-u. 28.
 Frommer Dezső, Vámospércs.
 Meiselsz Pál, Nádudvar.
 Schwarz Zoltán, Szatmár-
 németi.
 Schmuckler Ferenc, Debrecen.
 König László, Ujpest, Aradi-
 utca 25.
 Hensel Zoltán, Szilágysomlyó.
 Ickovics László, Bpest, Jász-
 utca 92.
 Rosenberg Miklós, Ujpest,
 Pöhlberg-u. 12.
 Frieberth Béla, Ujpest, Temes-
 vári-ut 5.
 Klein Jenő, Debrecen.
 Farkas Manó, Bp., Maglódi-
 út 123.
 Freireich Aladár, Miskolc,
 Arany János-u. 3.
 Goldtöner József, Budapest,
 Podmaniczky-u. 77.
 Farkas Imre, Rákospalota,
 Zápolya-u. 56.

Benjamin István, Budapest,
 Kazinczy-u. 10.
 Szobel Miklós, Bp., Katona
 József-u. 31.
 Weisz Ignác, Gebárd.
 Hollender Ernő, Nyiregyháza,
 Sip-u. 10.
 Waller József, Bp., Ferenc-
 körút 10.
 Spielmann Sámuel, Ruda-
 bánya.
 Deutsch Hermann, Miskolc.
 Grosz Jenő, Vésztő, Békés m.
 Löwl Vilmos, Miskolc, Széc-
 henyi-u. 60.
 Weisz Sámuel, Miskolc,
 Arany János-u. 132.
 Deák Péter, Miskolc—Bpest.
 Schulerer József, Tiszacséce.
 Róth Endre, Zsibó.
 Teszler Hermann, Budapest,
 Dembinszky-u. 44.
 Fried Sándor, Sajószentpéter.
 Krausz Sándor, Szentgotthárd.
 Knüpfel Tibor, Mezőkövesd.
 Burger Imre, Mezőcsát.
 Engel József, Bp., Lónyay-
 utca 18 b.
 Lindenfeld László, Hajdu-
 hadház.
 König István, Bp., Gyöngy-
 ház-u. 6.
 Lebensfeld Mátyás, Bpest,
 Gabona-u. 8.
 Singer György, Bpest, Váci-
 utca 60.
 Straszburger Mór, Békéscsaba,
 Jókai-u. 12.
 Fekete Sándor, Mezőkeresztes.
 Kiss Imre, Bpest, József-u.
 10.
 Vig József, Bpest, Almási-tér
 13.
 Bruckner István, Budapest,
 Csánádi-u. 6.
 Boros Árpád, Bp. Visegrádi-
 u. 48.
 Nagy György, Bpest, Szinyei
 Merse-u. 16.
 Virág Zoltán, Bp., Király-u.
 108.
 Wolstein Olivér, Bp., Sziget-
 utca 5—7.
 Ganz Jenő, Bp., Nagyatádi
 Szabó-u. 35.
 Hutterer Adolf, Bpest, Kresz
 Géza-u. 29.
 Steckler Endre, Bp., Király-
 utca 20.
 Weisz Emil, Bp., Szabolcs-u.
 33.
 Deutsch József, Bp., Teleki-
 tér 3.
 Dr. Burger István, Budapest,
 Dembinszky u. 33.
 Springer István, Debrecen.
 Neumann Jenő, Bpest, Kis-
 diófa-u. 3.
 Spielmann Pál, Bpest, Holló-
 utca 15.
 Róth László, Bp., Murányi-
 utca 39.
 Kálosi Lajos, Budapest.
 Grünhut Miklós, Budapest—
 Gyöngyös.
 Selmoitz József, Lugos.
 Presser Kálmán, Bpest, Nép-
 színház-u. 43.

Szalavetz Lajos, Debrecen.
 Dr. Siehmann László, Deb-
 recen.
 Goldmann Gábor, Miskolc,
 Rákosi Jenő-u. 117.
 Teller László, Debrecen.
 Tihanyi Zsigmond, Debrecen.
 Ehrenstein Izsaák, Debrecen.
 Liebermann Albert, Bpest,
 Bacsó Béla-u. 19.
 Frenkel László, Nyiregyháza,
 Bencs László-tér 20.
 Dr. Herceg Ferenc, Szeged,
 Pál-u. 4/a.
 Deutsch Lajos, Budapest—
 Rákostliget.
 Lili István, Debrecen.
 Elías József, Debrecen.
 Jakab Aron, Budapest.
 Fráter Zoltán, Ajka.
 Citrom Dezső, Budapest.
 Beeski Vilmos, Budapest.

Hahn Miklós, Miskolc.
 Gyárfás Tibor, Bpest, Katona
 József-u. 41.
 Reiner György, Bp., Eötvös-
 utca 33.
 Klein Sándor, Bpest, Béke-
 utca 101.
 Moldován Bernát, Budapest.
 Bélai Marcel, Bpest, Dem-
 binszky-u. 33.
 Péner Imre, Bpest, Légrády,
 Károly-u. 12.
 Braun István, Dunaföldvár.
 Spielberger Lipót, Budapest,
 Isván-ut 45.
 Kovács György, Bp., Tüzér-
 utca 6.
 Reich Sándor, Bpest, Dob-
 utca 70.
 Lusztig Sándor, Bp., Klauzál-
 utca 13.
 Boross László, Bpest, Üteg-
 utca 18.

A Magyarországi Zsidók Deportáltakat Gondozó Országos Bizottsága közli:

Armavir-ben tartózkodók névjegyzéke:

Böhm Aladár, Szaniszló, kb. 32	Dr. Roth Samu, Kolozsvár, kb. 40
éves, kereskedő.	éves, fogtechnikus.
Fried Márton, Szatmárnémeti, kb.	Moldován Dávid, Máramarossziget,
33 éves, rabbi.	kb. 42 éves, kereskedő.
Böhm Albert, Nagyvárad, kb. 32	Spitzer, Máramarossziget, kb. 38
éves	éves, kereskedő.

Rostov 251/3. sz. lágerben tartózkodnak:

Frisch Vilmos, Békéscsaba, kb. 25	éves.
éves.	Lichtmann, Németországban mon-
Steiner András, Nagyvárad, kb. 35	kult 1933-ban, kb. 30 éves.

Minszk-ben tartózkodnak:

Grün Adolf, Mezőkövesd-háza, kb.	33 éves.
30 éves.	Salamon Lipót, Mezőkövesd-háza,
Weisz Sándor, Borsodszemere, kb.	kb. 33 éves.

Sachtl-ban tartózkodnak:

Bernát Sándor, Kolozsvár, kb. 35	László Mária, Szatmárnémeti, kb.
éves, ládagos.	31 éves, borkereskedő.
Eisenberger Zoltán, Gyöngyös, kb.	László Aladár, Szatmár, kb. 26 éves,
26 éves, mézár.	földműves.
Frieder Ede, Pápa, kb. 26 éves.	Löwy József, Budapest, kb. 38 éves,
Friedmann Vilmos, Budapest, kb.	pék.
33 éves, textilkereskedő.	Lusztig Imre, Centor, kb. 35 éves,
Friedmann Dávid Szászrégen, kb.	gazdálkodó.
33 éves, mézár.	Neubauer Imre, Nyiregyháza, kb.
Diamantstein Zoltán, Kolozsvár, kb.	26 éves, cipőkészítő.
34 éves, dobozgyáros.	Pollák Joel, Nagyvárad, kb. 32
Goldberger Tibor, Budapest, kb. 36	éves, szabó.
éves, könyvkötő.	Popovics Mór, Nagyvárad, kb. 36
Ganz Bernát, Aknasuhlatag, kb. 34	éves, pék.
éves, kereskedő.	Reismann Jenő, Kolozsvár, kb. 32
Grosz János, Budapest, kb. 25 éves,	éves, szabad.
pinceszter.	Reismann Farkas, Kolozsvár, kb.
Grat József, Budapest, kb. 32 éves,	31 éves, kereskedő.
nyomatás.	Rothmann László, Budapest, kb. 30
Hirsch Ábrahám, Kolozsvár, kb. 32	éves, fényképész.
éves, tisztviselő.	Rézműves Dávid, Nagyvárad, kb.
Hoch László, Gyöngyös, kb. 33	33 éves, utazó.
éves, éremkészítő.	Salamon Dezső, Kolozsvár, kb. 36
Holländer Ernő, Szatmárnémeti,	éves, kereskedő.
kb. 32 éves, cipőkészítő.	Schwarz Nándor, Budapest, kb.
Kálmán Géza, Budapest, kb. 37	34 éves, szűcs.
éves, vasunkás.	Smajovits Izidor, Nagyvárad, kb.
Kohn Dezső, Budapest, kb. 37 éves,	32 éves, utazó.
tisztviselő.	Taubmann, Kolozsvár, kb. 35 éves,
Léti Farkas, Kolozsvár, kb. 36 éves,	asztalos.
kereskedő.	Wieder Mór, kb. 32 éves, könyv-
	kötő.

A DEGOB információs osztálya (Bethlen-tér 2. I. 36.) köz-
 löse szerint valamennyien egészségesek és rövid időn belül
 hazatérnek.

Hirek Palesztináról

Dántól Beérseválg

bejárta egész Erec Jisraelt a Ténymegállapító Bizottság. Meglátogatta a városokat, elnézett a kibucokba és csodálkozással vett részt egy új telep gyors felépítésénél. Mindenütt boldog embert talált, olyan zsidóságot, amely a Bizottság tagjai számára eddig ismeretlen volt. Az eke mellett és a gépek mellett élő zsidóságot. Az UNO kiküldöttjei megállapították, hogy Erec Jisraeltben nemcsak az ősi ország születik ujja, hanem az ősi nép is új néppé válik. A Bizottság lelkes fogadtatásának öröme mindenütt öröm vegyült: az ünnepi beszédek mind arról panaszkodtak, hogy a maguk megteremtette boldogságot nem oszthatják meg azokkal, akik nehéz szellemi és fizikai körülmények között élve, hozzájuk kíváncskoznak. A Bizottság tanulmányi utjának ez volt a második nagyhatású élménye. Olyan zsidóság él Erec Jisraeltben, amely nem gyűlölettel tekint az újonnan érkező zsidóra, nem konkurenst lát az üzleti versengésben, hanem tárt karokkal fogadja azt, aki új életet akar kezdeni munkával és lelkesedéssel.

Az arabok távolmaradása következtében a Ténymegállapító Bizottság ülésein szinte majdnem kizárólagosan zsidók jelennek meg. Ben Gurion és Kaplan után a héten Weizmann, Ben Zöwi, David Remez, Rav Fischmann és Herzog főrabbi világitották meg különböző oldaltól a zsidó álláspontot. Weizmann, aki a Bizottság meghívására jelent meg a tárgyalóteremben és aki kizárólagosan csak saját nevében beszélt, azt állította, hogy a jelenlegi körülmények között a felosztás lehet az egyedül kereszttűvethető megoldása a Palesztina-problémának.

A szóbeli felvilágosításokon kívül a Jewish Agency 71 oldalas írásbeli politikai áttekintést is juttatott el a rendkívüli UNO bizottsághoz. A memorandum lényege az, hogy a zsidó nép az UNO által hozandó megoldások közül csak azt fogadhatja el, amely biztosítja a nagymértékű bevándorlást és letelepülést és amely „kétszázéves nélkül a Zsidó Állam felállításához vezet.” A politikai memorandum mindezen kiterjedő jellegéről, felvilágosítást nyerhetünk, ha idézzük a beadvány egyes fejezeteinek címeit: 1. Zsidó-Palesztina áttérése a háborús gazdálkodásról a béke-gazdálkodásra. 2. A zsidóság helyzete a keleti államokban. 3. Ifjúsági bevándorlás. 4. Vízleltér-helyek és öntözési tervek Palesztinában. 5. A gazdasági befogadó-képesség. 6. Cionizmus és az arab világ. 7. Politikai áttekintés az angol-amerikai vegyes bizottság óta eltelt eseményekről.

Külön memorandumot juttatott el a Ténymegállapító Bizottsághoz a palesztinai Jemenita zsidók szervezete a Jemenben élő zsidóság szomorú sorsáról és a palesztinai szefard zsidók szervezete a keleti arab államokban élő zsidóság nehéz helyzetéről.

Az UNO-Bizottság még mindig nem adta fel a reményt teljesen arra vonatkozólag, hogy az arabokat sikerül az ülésterembe hozni. Bár az arab Főtanács új ülésen elhatározta, hogy a bojkottot folytatja, a Ténymegállapító Bizottság új meghívót küldött ki számukra, valamint a meghívók mentek a környező arab államok kormányaihoz is. A Ténymegállapító Bizottság nem akarván kiélezni az amugyis rideg viszonyt az arabokkal, elhatározta, hogy nem látogatja meg a Cyprus szigetén levő, az internálótáborok életét élő zsidókat. Ez a hír nagy elkeseredést és éhségstrájkot váltott ki a cyprusi zsidókból. A hangulatot csak az nyugtatta meg, amikor közölték, hogy a Ténymegállapító Bizottság közbenjárására a palesztinai kormány haladéktalanul beenged Erec Jisraeltbe 500 árva, a cyprusi táborokból. A palesztinai kormány magatartására jellemző azonban, hogy az árva-aknak egyelőre nem adja meg a „certifikátot”, hanem ezt később rendszeresen le fogja vonni a havonként soronkövetkező quótákból.

Az UNO Bizottsággal kapcsolatos hírekhez tartozik az a jelentés is, amely beszámol arról, hogy a Stern-csoport két nőtagját a palesztinai kormány abban a pillanatban tartóztatta le, amikor azok a Stern-csoport memorandumát a Kadima Houseban, a Bizottság főhadiszállásán át akarták adni. Ismét a Bizottság közbenjárására volt szükség, hogy a letartóztatottakat szabadon engedjék, arravaló hivalkozással, hogy a Ténymegállapító Bizottság főhadiszállása extraterritoriális jelleggel bír.

A Ténymegállapító Bizottság tagjai egyébként szomorúan látják a közhangulat fokozatos romlását Palesztinában. Ismeretes a Bizottság azon véleménye, hogy az újabb halálos ítéletek alkalmasak a terrorizmus újja-élesztésére és így a Bizottság munkájának a megnehezítésére. A Bizottság tagjai véleményüket Trygve Lien keresztül az angol kormányhoz is eljuttatták. Öfelsége Kormányában azonban a sajnálkozásokon és a palesztinai jogszokásra való utaláson kívül nem volt hajlandó az ügyben kedvezőbb közbelépést fogantatni. Időközben a palesztinai katonai főparancsnok megértesítette a halálos ítéleteket,

és a foglyokat már át is szállították az accói várbörtönbe. Mint az előre látható volt, az Ir-gun a halálos ítéletek megerősítésére újabb emberrablással válszolt. Az elmúlt napokban huszonnégy elfogtak két angol őrmestert.

Aba Hillel Silver a nagyhatalmak szerepéről

Az amerikai általános cionisták évi nagygyűlésén New-Yorkban Aba Hillel Silver nagy beszédet mondott az Egyesült Nemzetek Ténymegállapító Bizottságának munkájával kapcsolatban reményekről. Általános megjelölésre beszéde nélkülözötte a nemzetközi zsidó sajtóban jelenleg tapasztalható derűlátást. Véleménye szerint bár a Ténymegállapító Bizottság szinte becsületességgel végzi a munkáját, e munkától mégis kevés eredményt vár, mert a végső határozatokat mégsem a Bizottság, hanem a három nagyhatalom hozza majd, amelyek közül az egyik Nagybritannia, „határozatlan szabotál minden becsületes megoldást és elhelyett inkább a Morrison tervet, vagy még annál is rosszabb” megoldást „akar majd ránk erőszakolni”; a másik a Szovjet-Unió, amelynek „hatalmas támogatását és a cionista ügy mellett való kiállását általános örömmel fogadtuk, de azt tapasztaljuk, hogy befolyása az UNO körében még nem eléggé erős”; és a harmadik: az USA, amelyen kapcsolatban „nem egészen alaptalan az a külföldi féltel, hogy huszonöt év tradicionális cionista politikáját a kormány megváltoztatni készült”.

és a foglyokat már át is szállították az accói várbörtönbe. Mint az előre látható volt, az Ir-gun a halálos ítéletek megerősítésére újabb emberrablással válszolt. Az elmúlt napokban huszonnégy elfogtak két angol őrmestert.

Silver a közvélemény meghódítására hívta fel az amerikai cionistákat, jelezve, hogy az Egyesült Államokban a közvélemény a legnagyobb tekintély. A közvélemény kényszerítő erejével kell megakadályozni azt, hogy a State Department árulást készíthessen elő a zsidó ügygel kapcsolatban. Silver szkepticizmusát az UNO gyöngeségével magyarázza, amennyiben az Egyesült Nemzetek Szervezetének ebben az ügyben csupán javaslatadó joga, de nem határozathozó ereje van. Sir Alexander Cadogan, Nagybritannia UNO megbízottja a Palesztina ügyben, már eleve kijelentette, hogy Öfelsége Kormányának nem hajlandó a felelősséget vállalni olyan határozat, illetőleg megoldás kereszttűrészekkel, amelyet nem mind a két érintett fél fogad el, s amelyet Öfelsége Kormányának sem tud saját lelkiismeretével összeegyeztetni. Ebben a helyzetben a Szovjetunió támogatásának ismeretében valóban minden attól függ, hogy az általános világpolitikai helyzetet tekintve az USA kormánya milyen mértékben fogja támogatni, vagy ellensúlyozni Nagybritannia törekvéseit.

Lord Mountbatten lesz az új főkormányzó?

Palesztinai újságírók körében egyre többen készülnék azokról a hivatalos helyről származó hírekről, amelyek szerint Lord Mountbatten fogják kinevezni palesztinai főkormányzónak, máhelyt Indiában megtörténik véglegesen a hatalom átadása és Lord Mountbatten indiai alkirályi megbízatása véget ér. A szállon-

gó hírek szerint azért kerülne sor Mountbatten lord megbízatására, mert az angol kormány is a felosztásban látja a palesztina probléma megoldását és ezen a téren az indiai alkirály diplomáciai ügyessége, rendkívüli tárgyalóképessége már bebizonyosodott az indiai megoldás létrehozatalában.

A „zsidóság-tudomány” kongresszusa Jeruzsálemben

Julius 6-án nyílt meg a világ minden tájáról összesereglett tudósok jelenlétében a zsidóság-tudomány kongresszusa. Az értekezlet folyamán 44 tudós 190 előadása világitotta meg a zsidóság-tudomány jelenlegi helyzetét, feladatát, célkitűzését és módszereit. Toreyner professzor a zsidóság-tudomány jelenlegi helyzetéről beszélve rámutatott arra a tényre, hogy ma már nem az apologetika, vagy levéltárkutatás a feladata a zsidó tudósoknak, a

zsidóság-tudomány ma már élő és fejlődő tudomány, amely elmélőzhetetlen a zsidó nép szellemi újjászületésének nagy munkájában. A kongresszuson felszólaltak Amerika, Anglia, Olaszország, Lengyelország, Románia és Ausztria zsidó tudósai. A kongresszusra magyarországi kiküldötteket is vártak, ezek azonban utazási nehézségek következtében nem érkezettek meg időben.

(GELLÉRT)

UTLEVÉL

GYORSFÉNYKÉP PÁRISI
3 drb. 15.— NAGY
5 drb. 20.— ARUHÁZ

SIRKÓ LÖWY-nél BUDÁN

II., Fő-utca 79 (Ganz-utcai vill. megállónál) Leszállított árak!

PAPIR, IRÓSZER

üzletikönyvek, kartotékok,
amerikai naplók és átiró köny-
vek.
WEINBERGER ÉS FELJÉRNÉI,
VI., Deák-tér 6. (Anker-palota).
Tel.: 426—613.

Kivándorlók!

Használt és új

Hajókofferok és bőröndök

nagy választékban

WEIL Népszínház-26
utca

Telefon hívó: 136—816

Hivjon! Jöjjön!

Veszek színyeztet, porcellánt, író-
gépet, régiségeket, férfi és női
ruhákat, perzsakabátot, fény-
képezőgépet, festményeket

Gerstl-Majorosi

VIII., Eszterházy-utca 17. (Sán-
dor-utca saroknál), T.: 135—877.

BETEGTOLÓ önhajtású ko-
csik, eladás, kölcsönzés. Gyer-
mekkocsik **Siesta**, Damjanich-
utca 49. T.: 428—202.

Órát, ékszer

legolcsóbban
Klein Lászlónál
Dob-utca 19.

Gyermekek, nyugagy,
bicikli, játékáru
legolcsóbban **VICA-nál**
Nagyatádi Szabó-utca 50
Király-utca sarok.

Varrógépek

ipari és háztartási célra. Köl-
csönzés, javítóműhely.

GYERMEKKOCSIK

nagy választékban, **Bachrach**,
Dohány-u. 68. Tel.: 222—687.

Pedikür

speciális lábápolás

benőtt körmök

szakosított, fájdalommentes
kezelése,

díjtalan lábvizsgálat

Rences pedikürosternél
Csengery-u. 84

Szekely Emil ékszerész
Rákóczi-ut 26

Brilliant, ékszer, aranyat, ezüstöt
óráit vesz, cserélt és elad.

Torá-t veszek

Reich Simon VIII. Dobozl-u. 7

A belvárosi körzet július hó 10-én a Belvárosi kávéházban nagy hallgatóság jelenlétében tartotta meg **nagygyűlését**. Az elnöklő **Friedmann Jenő** bevezető szavai után **dr. Szemere Samu** elnök figyelemre méltó előadást a felszabadult nő jogairól és kötelességeiről, melyet a demokratikus választási törvény rárótt. Második felszólalóként **Kemény Zoltán** mérnök magasszínű előadásában a demagógia, szofizma és régalma-zás katasztrofális erejéről beszélt.

A Párt V. ker. szervezete július 8-án, délután jólsikerült **nőnapot** rendezett a Szent István-körúti helységében, ahol a nagyszámú hallgatóság lelkes hangulatban fogadta **Feith Mihály** kerületi elnök, **dr. Végvázi István** és **Kázmér Miksa**né buz-dító szavait.

A kerület július 9-iki elnöki tanácsülésén fontos kerületi szervezési kérdéseket tárgyal-tak, melyhez **Gábor Andor**, **Adorján Antal**, **dr. Heller Béla**, **Weinstein Arnold** és **Fekete József** szözlaltak hozzá. **Feith Mihály** elnök válaszolt a fel-szólalásokra és megjelölte a jövő feladatait.

Július 10-én a V. kerület ügyvédi tagozata alakult meg **dr. Blauner Mór** az Ügyvédi Kamara helyettes elnökének vezetésével. Elnöki megnyitójá-ban kiemelte a magyar zsidó ügyvédség különleges helyzetét és röghözkötöttségét és hangoz-tatta, hogy a zsidó ügyvédség kizárólag a „Zsidó Egység” Demokratikus Hitközségi Párt keretében találhatja meg érde-kei védelmét. **Dr. Donáth Lipót**, **dr. Baron Rezső**, **dr. Ács Jenő**, **dr. Varannai István**, **dr. Hevesi Illés**, **dr. Wollák Miklós**, **dr. Heller Béla** és **Fekete József** magasszínű felszólalásai után lelkes hangulatban hatá-rozták el a „Zsidó Egység” Párt támogatását és a komoly szer-vező munkába való bekapcsoló-lódást.

Az V. ker. szervezet egyéb szakmai tagozatainak előkészítő munkálatai annyira előrehalad-tak, hogy a tagozatok formái megalakulása a közeli napok-ban fog megtörténni.

A Párt VIII. kerületi szerve-zete július 9-én, szerdán este

a Baross-kávéház különtermé-ben tartott gyűlésén **Braun Mihály** elnök üdvözölte az összejötteket, majd **dr. Fisch Henrik** előadásában hangoztatta, hogy a Párt, ha nem is egy-oldaluan, de a cionista eszmék ápolója, az „Egység Párt” vezetősége az ittmaradó és idős hitvestveink súlyos helyzeté-nek figyelembevételével akarja a szent eszmét melőbb meg-valósítani. **Dr. Vas Lipót** kör-zeti elnök előadása után **dr. Körömezi László** a körzet öro-kös díszelnöke, **dr. Dániel Miklós** és **dr. Szemere Samu** né szözlaltak még fel.

A Párt VII/b tagozata július 9-én a Royal kávéházban tar-totta meg szokott heti gyűlését. A műsor keretében **Róbert Ma-ria** és **Fengő Péter** 11 éves tan-góharmonika művész kitűnő műsort szögláltak. **Dr. Itácz Zoltán** ismertette a jelenlegi zsidó pártok célkitűzéseit. **Ró-zsa Lajos** a zsidó egységről tar-tott előadást. **Dr. Váradi Jenő** elnök zárta be a nagysikeru gyűlést.

Július 10-én a VII/b körzet a Magyar Színház-kávéházban tartott gyűlést, ahol **Szegő Jenő** elnököl. **Gottlieb Áron** az ösz-szetartás szükségességéről és a jelenlegi vezetőség multbeli érdemeiről, továbbá a jövőbe ve-tett bizalmáról tartott előadást. A művészi részben **Róbert Má-ria** működött közre. Ugyanezen a napon a Rio-kávéházban is tartott a VIII/b tagozat gyűlést. A jelenlevőknek megrázó él-ményben volt részük. A Jahu-zeitját tartó **Róbert Mária** Sza-bolesi: Jiszgadalt adta elő megrendítő erővel. **Dr. Váradi Jenő** előadó rámutatott annak szükségességére, hogy a zsidó-ságnak napjainkban mily nagy szüksége van egységre. A jelen-legi vezetőség a multban is és a jelenben is mindent elkövetett és elkövet, hogy a megmaradt zsidóságot oszthatatlanul egy-ségre tömörítse.

A VI. kerületi körzetben a szokásos hétfői összejövetelen a Főszék-kávéház helyiségében **Pollák Lajos**, **Szűcs András** és **Antal Gábor** szögláltak fel. Az Andrassy-ut 24. számú helyiség-ben szerdán délután **Schäffer Zsigmond**, **dr. Simonyi Simon** és **Pollák Lajos** voltak a fel-szólalók.

A XIV. kerület július 10-i gyűlésén a Corso-kávéházban **Popper Lajos** elnökle mellett tar-totta gyűlését. **Schnürmacher Zoltán** Bethlen-téri főkéntor. heber és jidisch dalai után **Sz/-geti Jenő** szavalt és **Forgó Mi-hály** tartott beszámolót.

Felhívás!

A Szarvasi Izraelita Hitköz-ség Emlékmű Bizottsága fel-kéri mindazokat, akiknek hoz-zátartozóit:

Szarvas,
Békésszentandrás,
Ocsöd és Kondoros-ról
elhurcolták és vissza nem tér-tek, azok neveit legkésőbbben:
Július hó 31-ig közölni sz/-veskedjenek, hogy az emlék-műbe való bevésésről idejében gondoskodhassunk.

Szarvasi Izraelita Hitközség
Emlékmű Bizottsága.

Taleszvétele, eladás, tisztítás

Popper-nél

Holló-utca 12. földsz. 4.

MEGNYILT a szabadsághegri
NOEMI PENZIO egyedüli ortho-
gyermeknyaralója

Pedagógus és orvosi felügyelet.
Hatalmas ösparkban. Zuhanyozás,
sport, játék. Telefon: 16—18—12.
Cédrus-u. 5/B.

Fiatalemler keres lakást, esetleg
teljes ellátást zsidó családnál.
„Auguszto 1-re” jelögre a kiadóba.

Képre Restaurátor festőművész só-
rult képeit tökéletesen restaurálja.
Téréz-körút 22. III. emelet 18.

Uj
KÉZIKOCSIT
honnan végy?
Bajnok-utca 34.

A pontos, megbízható
„**DAVAJ**” BOY-vállalat
mindent elin'éz. — (Éjjel-nappal)
Oránként 6 Ft.

Király-utca 21. Telefon: 226-893

Gyár, üzem, lakás
üvegezést
vállal
GOLDSTEIN BÉLA
VII., KAZINCZY-UTCA 53.

Nagyvállalatok

anyagbeszerzéseiben bevezetett isme-
relséssel bíró hölgyek, urak irjanak
Szájesuszágútló ügyében. Egy-egy
kelet is szivesen honorálunk. „Magas
jutalékot” jelögre Boros hirdetőbe.
Andrassy-ut 54.

SIREMLÉKEK EICHBAUM MÓR és FIA
V., Rudolf-tér 3. (Margit-hidnál)
Szombaton zárva

Kitüntetett tanító

Márciusban ünnepelte a magyar zsidó tanítói kar egyik kiváló tagjának, **Ábrányi Aladár**-nak 45 éves működési jubileumát. Az ez alkalommal tartott ünnepi ülésen dr. **Geyer Albert** a Pesti Izraelita Hitközség elnökhelyettese bejelentette, hogy a Pesti Izr. Hitközség Ábrányi Aladárnak a zsidó kultúra szolgálatában eltöltött 45 évi munkásságának megbecsüléseképpen 500 forintos alapítványt létesít, mellyel minden évben a legeredményesebb nevelői munkát végző tanítót kívánja megjutalmazni.

Az alap odaítélés bizottsága dr. **Geyer Albert** elnökelésével, **Ábrányi Aladár** az Országos Izr. Tanítótestület elnöke és **Lukács Miklósné** közreműködésével most döntött az 1947. évi jutalmazandó személyéről és az 500 forintos díjat egyhangú határozattal **Fogel Dávid**-nak, az izr. általános leányiskola igazgatóhelyettesének ítélte oda.

A határozat indoklásában megállapították, hogy az alapító okirat intencióinak legjobban **Fogel Dávid** tanítói működése felelt meg. Különösen figyelemre méltották azokat az eredményeket, melyet **Fogel Dávid** a zsidó iskola hebraizációs munkájában végzett. Elkészítette az általános iskola I. osztályának héber vezérfonalát, megírta a II. osztály héber tankönyvét is. Héber tanfolyamot tartott a tanítók továbbképzésére. Kiváló eredménnyel tanította a héber nyelvet az általános iskola I. osztályában. Minta-tanítást is tartott és másokat is a munkára buzdított. Emellett tanítói magatartása is példaadó volt. A fiatal tanítógárdának egyik igen buzgó és képzett tagja, akit ez a kitüntetés bizonyára további ezirányú lelkes munkára fog serkenteni.

A jutalmat dr. **Zsoldos Jenő** igazgató rövid beszéd keretében nyújtotta át **Fogel Dávid**-nak. Beszédében hangsúlyozta, hogy az 500 forint nem pénzjutalom, hanem pedagógiai kitüntetés. Az ünnepélyes aktusra dr. **Cseh Arnold**, a Tanítóképző Intézet, dr. **Fuchs (Fokos) Dávid**, az Izr. Gimnázium és **Vihar Béla**, a Wesselényi-utcai általános iskola igazgatója is részt vettek.

TALESZ, T'FILN

mezusa, cicena, megile és héber könyvek VÉTEL, ELADÁS, JAVÍTÁS
Jahrezeitábla készítését vállalom.
UNGAR MÓR. Király-utca 17.,
kapu alatt vagy L. emelet 4.

Nyaraljon Üdüljön Mátrafüreden

az elismert orv. közér SCHWARCZ
PENSIOBANI (a volt Klein pensió
utóda.) Folyóvizes szobák, minden
igényt kielégítő ellátás! Cím: Schwarcz
Ferenc, Mátrafüred, Kassai villa.

A „Zsidó Egység” Demokratikus Hitközségi Párt összejöveteleinek helye és időpontja:

Julius 17-én, csütörtökön, **Beloárai kávéház.**

IX. ker., **Ráday u. 5. sz. alatt.**

XIII. ker., **Corsa kávéház, Vorosilov-
ut és Thököly-ut sarok.**

VII. belső ker., **Magyar Színház kávéház Izabella-tér.**

VII. belső ker., **Rio-kávéház, Dohány u. és Nyár u. sarok.**

Julius 21-én, hétfőn, VI. ker., **Fészek-kávéház, Andrassy-
ut 81.**

IX. ker., **Ferenc körút 9**

XIII. ker., **Rabecz-vendéglő, Róbert
K.-krt. 66. (csatárutcai oldalán).**

Julius 22-én, kedden, V. ker., **Szt. István krt. 1.**

VIII. ker., **Szigetvári kávéház, Kálvá-
ria-tér.**

Julius 23-án, szerdán, VI. ker., **Andrassy ut 24.**

VII. ker., **Royal kávéház.**

VIII. ker., **Baross-kávéház.**

Valamennyi ülés este 7/7 órakor kezdődik.

HIREK

— **Vallásos félóra a rádióban.**

Kedden, július 22-én reggel 7/8 órakor a Stúdió izraelita vallásos félórát közvetít. Beszédet mond: dr. **Herskovits Fábán** pesti rabbi. Ének: **Károly László** főkantor. A kórus tiszta heávi melódiákat ad elő. Vezényel: **Fraknoi Károly**.

— **Az Országos Magyar Zsidó**

Múzeum megnyitása óta nagy látogatásnak örvendő, sőt gyűjteménye értékes gyarapodásáról is beszámolhat. Így **Földes Lenke** szobrásznő kis szoborcsoportozatát, az „Üldözöttek”-et, **Köves Oszkár**, **Bokros-Birmann „A megtért fia”** kispasztikáját, **Bucher Ernő**, **Goldzieher Nátán** besztercebányai rabbi képét és **Rónai-Gábor** Marianne apjáról, **Gábor Ignác**ról készített festményét ajándékozták. Remélhető, hogy a felajánlások folytatódni fognak. A múzeum meglekötő hely: szombat 11–1 óráig, vasárnap 10–1 és csütörtökön d. u. 4–7 óráig.

— **Nyilatkozat.** A következő

sorok közlésére kérték lapunkat: Nem vagyok azonos a Hitközségi Egység Párt ülésén szereplő **Nádor Jenő** KOKSztilkárral. **Nádor Jenő**, a Népszava munkatársa.

— **A kolozsvári Demokrata**

Zsidó Népközlösség (Cluj, str. Mikes Kelemen 16.) kéri mindazokat, akik dr. **Jakobovicsné Kroó Mici** kolozsvári lakosnak a *taucha* lágerben „capo”-minőségben tanúsított magatartását ismerik, hogy vonatkozó adataikat írásban közölni szíveskedjenek.

— **Muszosok** figyelmébe.

Schlesinger Lajos Szeghalomról kéri azokat a volt 108/301. századbeli volt muszosokat, akik **Kassán Vas Béla** századában voltak, hogy az illetőnek f. é. július 30-án a Markó-u.

27. sz. alatt tartandó igazolási tárgyalásán jelenjenek meg s jövetelükről 61. Schlesinger Lajos értesítsék.

— **A berettyóújfalui Chevre**

Kadisa újjáalakítása. Berettyóújfalui zsidósága újjászervezte eddig szünetelő Chevre Kadisját. A megtartott választások eredményeképpen elnök: **Klein Mór**, alelnök: **Meisner Adolf**, pénztáros: **Weisz Jenő**, ellenőr: **Steiner Dezső**, a választmány tagjai pedig **Lefkovits Arthur**, **Friedman Antal** és **Barun Ferenc** lettek.

— **Eljegyzés.** **Pajor Magduska** Budapest és **Füredy Emánuel** Ricsé, jegyesek.

Taub Izidor, Nyírbököny, eljegyezze **Goldberger Fridust** Nyírbogátról.

Az Ellenzéki Zsidó Párt- szövetség választási gyűlésrendje

Központi helyiség:

V., Szent István-körút 13. I. em.

Julius 17., csütörtök 6 órakor a... központban: szövetségi nap.

Julius 18., péntek 6 órakor a központban: választmányi ülés.

Julius 20., vasárnap 11 órakor IV., Erzsébet királyné-út és Öv-u. sarok Kovács vendéglőben: kerületi választmányi gyűlés.

Julius 21., hétfő 7/7 órakor Andrassy-ut 24. Plank-féle lánciskola: kerületi választási gyűlés.

Julius 22., kedd 7/7 órakor VII., Madách Imre-u. 10. Rottmann vendéglő: kerületi választási gyűlés.

Julius 23., szerda 7/7 órakor VII., Király-u. és Kazinczy-u. sarok Goldmann étterem: kerületi választási gyűlés.

Julius 24., csütörtök 7/7 órakor: szövetségi nap, hadigondozottak ülése

— **A Kispesti Chevre Kadisa** július 8-án (Tamuz 20-án) tartotta meg tisztújító közgyűlését. Elnöknek újból dr. **Kékes Lajost** választották meg, akit **Vass János** vál. biz. elnöke beiktatott. A közgyűlésen ünnepi beszéd keretében dr. **Berg József** főrabbi leplezte a tanácsterem falán függő nagy **Herzl Tivadar** fényképét. Utána a terem zsufóban megtöltött közönség menetté alakult és zárt sorokban kivonult a temetőbe, hol nagy gyászünnepség keretében a már tavaly emelt emlékműnél és jelképes sírnál istentiszteletet tartottak a majdnem 3000 lemezről testvér emlékére. A Mincha imát elmondotta és az ősi héber gyászadalokat **Károly László** főkantor énekelt. A költői szárnyalású beszédet, amelyet gyakran megzavart a sírás, dr. **Berg** főrabbi tartotta. Utána **Gergely Nándor**, a hitközség elnöke egyszerű, keresetlen szavakban párhuzamot vont 1944–1947. évekről. Az ünnepség legmegkapóbb része volt, amikor a sokszázra menő közönség az „Olénuh” után a „Kadist” mondta.

— **Felhívás! A Füzesabonyi**

Izraelita Hitközség Emlékmű Bizottsága felkéri mindazokat, akiknek hozzátartozóit: Füzesabony, Mezőlárkány, Besenytelte, Dormánd-ról elhurcolták és munkaszolgálatból nem tértek vissza, azok neveit legkésőbb augusztus hó 1-ig közölni szíveskedjenek, hogy az emlékműbe való bevésséről idejében gondoskodhassunk.

MEGNŐSÜLNE biztos pozícióval, nyugdíjas állással rendelkező, 36 éves, komoly, intelligens, jómókjelű férfi. **Názias**, csinos nők 30 évesig (lehet vidéki is), kinek üzlete, üzeme v. hozománya van, írjanak **Vider festőküzlet, Király-utca 54.**

24 ÉVES, jómókjelű, önálló aranyműves, **ékszerüzlettel** rendelkező **fiatalember feleséggel** venne olyan fiatal, csinos, intelligens, jómódu **urleányt**, lehetőleg szakmabelit, aki üzletet kibővítéséhez hozzásegítené. „Jövő” jelígre **Patak hirdetőbe**, **Bajcsy Zsilinszky-ut 29.**

Agilis

jó kondícióban lévő kereskedő

benősülne üzletbe

48-tól. „Szerető élettárs” jelígre a kiadóba.

Egyszerű, 34 éves, varráshoz és háztartáshoz érő leány

férjhezmenne

vidékre. „Vidéki élet” jelígre a kiadóba.

23 éves, intelligens, csinos özege uriaszony megismerkedne egzisztenciával rendelkező, komoly urral házasság céljából. „Vidám élettárs” jelígre a kiadóba.

SIRKŐ: Dunamenti Kőbányák RT.

Budapest, IV., Párisi-utca 3.

MEGÉRTŐ, jó felesége lenne, 50 éves csinos özvegy, lakással, biró, jólelkű, budapesti iparosnak. Pestkörnyéken három lakóval házzam van és tizezer forint tőkével rendelkezem. „Boldog új élet” jelígre a kiadoba.

Keresek amerikai megbízásból szigorúan orthodox, kimondottan szép, csinos, intelligens urileányt, 20–28-ig, házasság céljából, sürgősen. Vidéki előnyben. Reich, Dob-u. 11. I. 17.

CSINOS, ügyes, intelligens hűgömet férjhezadnám olyan jólszituált, jömegjelenésű vidéki izr. urhoz, aki feljönne Pestre. Hűgömmnek főnlvonalan jömeleleli üzlete van. „Békes otthon” jelígre Patlak hírd. tőbe, Bajcsy Zs.-ut 20.

CSINOS, 35 éves izr. dolgozó urileány megismerkedne jobb iparossal vagy kereskedővel **házasság céljából**

„38–45-ig” jelígre Boros hírdelőbe, Andrassy-ut 54.

SZERETETRE vágó finomlelkű urissszony hasonló

élettársat

keres 45–55-ig. „Békebeli feleség” jelígre a kiadoba.

ÖTVENÉVES, kistermelő kereskedő

benősitenék

Miklósi textil, Ferenc-körut 36.

A VAC HIREI

Az államló kinevezte a magyar sportélet és teniszcsuszerveztél, a Legfelső Utas Sporttanácsot. Ennek a legfőbb fórumnak tagjai között dr. Verebényi Ferenc gimnáziumi igazgató, a VAC disztribúció is helyet kapott. Rendkívül fontos, megfizető megbízatása 4 évre szól.

A MTI harmadosztály országos teniszversenyében az egyes számban Nádudvari VAC győzött, párosban Loyassal második lett.

A Fasar-pálya teniszversenyében Fejtő László és felesége 2 első és 1 második díjat nyertek.

Az osztály-tenisz szövetség női kapitányának választotta Duxer József tanárt, a VAC szakosztályvezetőjét.

Joe Schwann, a Joint európai vezetőinek tiszteletére rendezett Garden-party, a Laboraleitai mehelyi korhelyiségben nagy sikerrel szerepeltek a VAC tornászai, vívói, súlyemelői és boklói.

A főiskolai vívó világbajnokságra készülő versenyzőket győztesen Somogyi, a VAC kitűnő junior versenyzője

Schulz Jenő cég

Órák-ékszerész (Órajavítás)

VII., Wesselényi-u. 8., a régi házban

Gergely Miklós

bronzműves és ékszerész

VÉTELI Tel.: 422 345. ELADASI

Az 1944. és 1945. év vértanúiról való megemlékezés időpontjai

Az Országos Iroda Beth Din-je közleményei:

Értesítjük hittelvéreinket, hogy a vértanúkról való kegyeletos megemlékezés időpontjának megállapítása céljából hétről-hétre az esedékes „Jahrzeit”-dátumokat az *Uj Élet*-ben közzétesszük.

Elhalálozás 1944. és 1945. évben

1944 július 21,	1945 július 11.	(Ab 1.)
1944 „ 22,	1945 „ 12.	(„ 2.)
1944 „ 23,	1945 „ 13.	(„ 3.)
1944 „ 24,	1945 „ 14.	(„ 4.)
1944 „ 25,	1945 „ 15.	(„ 5.)
1944 „ 26,	1945 „ 16.	(„ 6.)
1944 „ 27,	1945 „ 17.	(„ 7.)

Jahrzeit 1947-ben

péntek július 18.
szombat „ 19.
vasárnap „ 20.
hétfő „ 21.
kedd „ 22.
szerda „ 23.
csütörtök „ 24.

Akik csak azt tudják, hogy hozzátartozójuk 1944 június 22. és július 20. között, illetőleg 1945 június 12. és július 10. között halt meg, azok ez évben július 17-én (Tammuz utolsó napján) tartják az évfordulót.

KORREKT, negyvenhat éves kereskedő üzlettel rendelkező urinó ismeretséget keresi

házasság céljából.

„Orchidea” jelígre a kiadoba.

INTERNACIONÁLIS szakmával és amerikai testvérekkel rendelkező 48 éves, egyedülmaradt ember benősülné vagy kívándorolni akaró nőt feleségül venne. „Gyermek nem akadály” 48” jelígre a kiadoba.

46 ÉVES, csinos, szerény, házias özvegyasszony férjhez menne 65 éves korig, fellélen jólelkű, egészséges férfihez. Főbérleti lakásom van. „Nyu godt boldogság” jelígre a kiadoba.

34 éves csinos, önálló iparral

rendelkező özvegy hozzáilló ur ismeretséget keresi **házasság céljából.** „Majd megtaláljuk” jelígre a kiadoba.

VAGYONNAL, jövedelemmel rendelkező csinos, intelligens, egyedülálló 44 éves urinó

házasság céljából

megismerkedne hozzáilló, lehetőleg diplomás, urisemberrel. Jelíge: „Intellektuel 58-ig.”

Deportált özvegye, kitűnő megjelenésű, dekoratív, 57 éves, csinos, valósan asszony

férjhezmenne

némi készpénz hozományjal és bútorral hozzáilló kereskedőhöz vagy iparoshoz. „Kitűnő gazdasasszony” Boros-hoz. Andrassy-ut 54.

Húszéves

csinos, intelligens, divatszakkos lányommal

férjhezadnám

„Hozzáilló fiatalemberhez” jelígre a kiadoba.

Társaságban legdíszkrébb házasság-

közvetítő, **Doktorné**

Király-u. 67. I. 3. Telefon: 421-930

Benősülnék!

64 éves, főiskolát végzett, egyedülmaradt, munkaképes, kereskedésben, adminisztrációban járatos vagyok. Munkaköröm és lakásom van. „Jól konzervált” jelígre a kiadoba teljes emü választ kérek.

Nősülnék

(25.000 Ft-tal) vagy benősülnék kereskedelmi v. ipari vállalatba, ahol segítőtársra szükség van. Keresem jömegjelenésű, karcsu urinó ismeretséget, akinek életét széppé és boldoggá tenném. 49 éves, magas, barna, jömegjelenésű, **érettsgízett kereskedő vagyok.** Szeretnék valakihez tartozni, mert egyedül vagyok. „Személy a fontos” jelígre a kiadoba.

Csincsnak mondott, 35 éves musz özvegye vagyok, önálló, elsőrendű iparral, **FÉRJHEZ MENNEK** jóérzésű, elsőrendű iparoshoz vagy kereskedőhöz. „Barna asszony” jelígre a kiadoba.

Férjhezmenne

musz. özvegye 34 éves. Főbérleti lakással, önálló keresettel 40 évig, dolgozó, megértő emberhez. „Szeretetre vágó nő” jelígre a kiadoba.

Zsidó körökben

jó összehajlékossal rendelkező sadchen címűt körölye

„Kereskedő” jelígre a kiadoba.

JÖMEGJELENÉSŰ 48-as özvegy izraelita kereskedő élet-társat keres. Huszezerrel benősülnék bármilyen üzletbe v. üzembe. „Szorgalmas 11” jelígre a kiadoba.

MECEVEK
m ü k ö v e k
m á r v á n y o k
nagy választékban

Valentin Sirkőüzem

Üzem és raktár: X., Sirkert-u. 29. (Uj köztemetőnél) szombaton zárva

Városi iroda: THOKOLY-UT 15. SZÁM 1. EMELET 4. SZÁM

A zsinagóga naptára

Július 17, csütörtök: Tammuz 29. péntek: Av 1 (Ujhold), szombat: 2, vasárnap: 3, hétfő: 4, kedd: 5, szerda: 6, csütörtök: 7.

Szombaton, július 19-én heti szidra: Mátausz-Másszé, háftóra: Jeremiás II, 4–28, III, 4, IV, 1–2.

PESTI IMADÓK:

Ima-házak	Pén-tek	Szombat				Hétkö-nap
		este	reggel	d e	d e	este
Dohány	1/28	7 15	10	9	9 25	7 1/28
Rumbach	8	7 10	1/29	9 25	7	1/29
Bethlen	8	7 10	7	9 25	7	8
Csáky	8	7 10	7	9 25	7	8
Dózsa	8	7 10	7	9 25	7	8
Nagyfuv.	8	8	7	9 25	7	8
Páva	8	9	7	9 25	7	8
Zugló	8	7 10	7	9 25	7	8
Fiúárvah.	1/28	7 10	9	9 25	7	1/28
Leányárv.	1/28	7 10	9	9 25	7	1/28

Péntekesli gyertyagyújtás:
8 óra 15 perckor.

Budai istentiszteletek rendje. Július 18, pénteken este 7 órakor; július 19, szombaton d. e. 1/11 órakor. A II., Toroczkó-ut 6/b. sz. a., imaházban szombaton reggel 1/29 órakor. **Istentiszteletek helye.** III., Zsigmond-u. 49., XI., Bocskay-ut 37., II., Toroczkó-ut 6/b.

Goldstein Lajos az Ujlaki templomban péntek este próba-éneklést végez.

— **Óludai templom.** (III., Zichy-u. 9.) Imadók: péntek este: 7 óra 30 perckor, szombat délelőtt: 9 órakor.

CSINOS, szőke, jóalakú szalon-tulajdonos férjhezmenne vidéki városba is, olyan jömegjelenésű, intelligens, jólpozicionált 41–47-ig urhoz, akinek lakása van. „Happy end” jelígre a kiadoba.

Önálló uri- és női fodrászszűkelt rendelkező 21 éves, csinos és szép, egyedülmaradt **unoka-hugom részére dolgozó,** megértő és megértésre vágó **férjet keresek,** aki a mult csapásait feledtetni tudja. „30 évesig” jelígre a kiadoba.

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal
VII., Sip-u. 12. — Telefon: 423-930

Kiadótulajdonos:

A MAGYARORSZÁGI IZRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:

ROOZ REZSÓ

Beküldött kéziratokat nem örl-zünk meg a visszaküldésükre nem vállalkozunk.

Nyomatott a Globus nyomdai mű-
tézeti rt. környörgőben.

Fel. nyomdavezető: Margittay Antal lg